ԺԳ. ՏԱՐԻ 3727 (Ն. Տ.) 30 ՅՈՒԼԻՍ 1896 18 ՅՈՒԼԻՍ 1896 18 ՍԷՖԷՐ 1314 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.
ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ Է ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դանեկան արժաք 150
» » Վեցամսեայ » » 75
» » Եռամսեայ » » 40
Օտար Երկիրներէ Տարեկան Ֆրանք 56
» » Վեցամսեայ » 28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի 2
Գաւառաց թղթատարի ծախքի միօրինակ Ղրուշ 50
Խմբագրութեանս ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր.

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL
Հեռաւոր տեղ ծանուցումներ ընդունելու միակ գործակալ.
Schiff, Srpek & Comp. à Vienne (Autriche)

ՀԻՒԱՆԴԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ ԴԱՍԵՐ

Հիւանդապահութեան դասերը, որոնք առժամապէս դադրած էին, վերըսկսան շարունակուիլ Հիւանդանոցի մէջ. Տոքթ. Զարդարեան, այդ հաստատութեան վիրաբոյժը, երկուշաբթի օրը խօսեցաւ ապականչական (antiseptique) դրութեան վրայ, անոր ծագմանը, ծաւալմանը և վիրաբուժական գործողութեանց ու բժշկական դարմանումներու մէջ ունեցած կենսական առաւելութեանցը վրայ, պարզ լեզուով մը և դիւրահասկնալի բացատրութիւններով, ինչպէս կը վկայեն ունկնդիրք։ Ցեառոյ անյաւ պատուասոի որ նոյն սկզբունքին ուրիշ մէկ կարեւոր և էական մերձեցումն է. Վաղը, ուրբաթ, պիտի շարունակէ իր դասախօսութիւնը նոյն անսպառ նիւթին նորանոր և հիւանդանոցին պիտանի կիրարկումներուն վրայ, պիտի բացատրէ թէ ապականչական տրուած ժամանակ հիւանդապահներն ինչ սպասարկութիւն պէտք է կատարեն, թէ արկածի մը պատահականութեան համար ինչ կերպ զգուշութիւններ և միջոցներ ձեռք առնուելու են իսկոյն, թէ հիւանդ մը ինչպէ՛ս դարմանելու է այդ թմրեցուցիչ դեղէն սթափած պահուն, և այլն։

Հետաքրքրուեցանք այս մանրամասնութեանց և աւելորդ չենք նկատեր ծանօթացնել զանոնք հանրութեան, ո՛չ միայն անոր համար որ Հիւանդանոցին էական մէկ պէտքին գոհացում տալու կոչուած են, այլ եւ անոր համար որ հիւանդապահութեան դասերուն օգտակարութիւնը տարակոյսի տակ ձգողներ ալ պակաս չէ. Աւելի անոնք որ կը կարեկցին այդ դժբաղդութեան յարկին, որոնք կ'օգնեն անոր նիւթապէս կամ բարոյապէս, որոնք պաշտպաններ, պատասխանատուներ ունին այնտեղ, մէկ խօսքով՝ ամբողջ ազգը, պէտք է որ կատարեալ գիտակցութիւն ունենան հոն ներմուծուած բարեփոխումներուն, միջոցներուն որոնք ձեռք կ'առնուին զեղծումներն ու թերութիւնները անհետացնելու և օրինակելի վիճակի մը մէջ դնելու համար այդ մեծ հաստատութիւնը. ասոր կը փափաքին Հոգաբարձութիւն ու բժշկական մարմին անկեղծօրէն. և հիւանդապահութեան դասերու հաստատումը այն օգտակար նորութիւններէն է որուն պէտքը վաղուց զգալի կը դառնար. Լրագրութեան դիտողութիւններն ու առաջարկները գուցէ անգործութեան դատապարտուած մնային, եթէ Տոքթ. Թիրեաքեան ձեռք չառնէր գրիչը ու մասնաւորապէս մատնանիշ չըներ այն արգահատելի վիճակը որուն կը մատնուէին հիւանդները, անուս, անփորձ ու անխիղճ հիւանդապահներու վարմունքին պատճառաւ. Զայրոյթի ու նողկանքի արձագանգ մը ունեցան այդ յայտնութիւններ հանրութեան մէջ. ա՛լ կարելի չէր տարակուսիլ, Հիւանդանոցին բժշկապետը իրականութիւնը կը ցուցունէր, կը նկարագրէր ինչ որ նշմարած էր իր շուրջը, իր աչքին տակ, կամ ականատեսներէ պատմուած. այս թերութիւնները պարտկելով՝ գէշ աղէկ անոնց դարման մը խորհելու, կիսատ միջոցներով բան մը ընելու կարծիքէն չէր ինքը. չարիքը արմատացած էր, պէտք էր որ դարմանն ալ արմատական ըլլար. և առանց ժամանակ ձգելու որ իր հրապարակած զեղծումներուն առաջ բերած տխուր տպաւորութիւնը փսաէ Հիւանդանոցին, իսկոյն ձեռնարկեց անոնց բարձման, հիւանդապահութեան դասերն հաստատելով և ինք անձամբ կատարելով առաջին դասախօսութիւնները. Այս ուղիղ և կորուկ ընթացք ընդհանուր գոհունակութիւն պատճառեց, մանաւանդ որ, ինչպէս քանիցս շեշտուած էր Արեւելքի մէջ, Բերայի յոյն տիկնանց ընկերութեան օրինակն աչքի առջեւ ունէինք, որոնք իրենց դարմանատան ու հիւանդանոցին մէջ պատսպարեալներուն լաւ խնամատարութիւն մը ապահովելու լաւագոյն միջոցը սեպեցին՝ տեսական ու գործնական կրթող մարզել հիւանդապահութեան պատրաստուողները. Անոնք ունեցան, կարծենք, իրենց առաջին «շրջանաւարտները», վասն զի տարի մը բոլորեցին արդէն. մերը նոր է տակաւին, բայց կարճատեւ դադարումէ մը ետք, դասախօսութիւնները կը վերսկսին եռանդով ու հաւատքով. այս եռանդն ու հաւատքը մեծագոյն գրաւականն են անոնց յարատեւութեան ու արդիւնաւորման. Պէտք չէ կարծել թէ մեր նորավարժ հիւանդապահները մէկ օրէն միւսը կատարեալ տիպարներ պիտի դառնան. բայց ուշադիր ու յարատեւ հետեւողութեամբ, կրնան ձեռք բերել փորձառութիւն մը ու հմտութիւն մը որ պիտի բաւէ իրենց պաշտօնը կամ արուեստը գործադրելու խղճամիտ ու գոհացուցիչ կերպով.

Փափաքելի էր որ այս դասախօսութեանց հետեւողներուն թիւը չառնար երկու սեռի մէջ, այր ու կին. հիւանդապահի պէտք ունինք միշտ. հիւանդանոցը ընդարձակ է, պատսպարեալները խնամքի կարօտ։

Հոգաբարձութիւնն ու Տիկնանց խորհրդակալութիւնը ներկայ պիտի գտնուին վաղուան դասախօսութեան, խրախուսելու համար անոր հետեւողները. իրենք աւագ պարտականութիւն սեպած են իրենց, այդ բարձրագոյն հաստատութեան մատակարարութեան մէջ, չի մոռնալ նաեւ ինչ որ անմիջական առնչութիւն չունի նիւթականի հետ, և մէկ կողմէ դրամի հայթայթման հոգերով ծանրաբեռնուած՝ միւս կողմէ աշխատիլ պատսպարեալներու հանգստութեան ու հիւանդներու դարմանման. բժշկական մարմինը, իր յարգելի պետէն առաջնորդուած ու խրախուսուած, օժանդակութեան մեծագոյն բաժինը կը նուիրէ առ այս. Եւ ազգը հաճութեամբ կը տեսնէ ու պիտի տեսնէ այս բոլոր անձնուէր ջանքերը՝ մարդկօրէն կարելի եղած ափոփանքը մատուցանելու համար թշուառներուն որոնք ապաստանած են հոն.

Գոհութեամբ կը ծանուցանենք հիւանդապահութեան դասերուն վերսկսումը՝ որոնք կարեւոր տեղ մը բռնելու սահմանուած են Հիւանդանոցի մասին խորհուած ու հետզհետէ գործադրուող բարեկարգութիւններուն մէջ. Տ.

ԱՅՐԻՆԵՐԸ

ՊԷՏՔ Է ՈՐ ԱՄՈՒՍՆԱՆԱՆ

«Մինչեւ որ մահն զմեզ բաժնէ.—Մինչեւ որ մահն զմեզ միացնէ»։—Այս էր նշանաբանը զոր Պաթէնպէրկի Պեաթրիս իշխանուհին գրել տուաւ իր ամուսնոյն դագաղին վրայ դրուած ծաղկեպսակին շուրջը։

Սրտէն արձակուած ճիչ մ'էր ասիկայ և իր պարտականութեանցը գիտակից այրի մը ատկէ աւելի հակիրճ և ատկէ աւելի ազդեցիկ ձեւ մը չէր կրնար գտնել իր զգացումները արտայայտելու. Վիքթորիա թագուհւոյն կրտսերագոյն աղջիկը իր մօրը գաղափարներովը տոգորուած է, ինչպէս յայտնի է, Ն. Վեհափառութիւն դէպ առքով կը նայի այն կիներուն որոնք կրկին կ'ամուսնանան. Նա ոչ միայն օրինակելի թագուհի մը եղած է, այլ ուզած է նաեւ ըլլալ օրինակելի այրի մը.

Այս պահուս, բրիտանական արքունիքին մէջ տիրող ամուսնական սկզբունքներուն փնհութիւնը և սրբութիւնը ժխտել պարզապէս անկարելի է, և մարդ չի կրնար չի հիանալ այն ընտանեկան յարկի դիցագուհիներուն վրայ որոնք՝ անխախտ որոշմամբ՝ յաւիտենապէս թափուր պահել ուզած են տեղ մը ուր ուրիշ անձ մը տեղաւորուելէն բարոյական անկում մը առաջ պիտի գար.

Կ'ըսուի թէ ժողովուրդի մը գիտակցութիւնը աւելի ուղիղ վճիռ կուտայ քան թէ փիլիսոփայի մը քննախօսութիւնը.

Բայց պէտք չէ զարմանալ երբ ամեն տեղացիք իր թագուհւոյն պէս չի մտածեր, և երբեմն օրէնք չընդունիր բանադրանքները որոնք կարծակուին այն բոլոր այրիներուն դէմ որոնք կանգ մը երկրորդ ամուսին մը գտնելու.

«Woman at Home» հանդէսին տնօրինուհւոյն կողմէ բացուած քննութեան առթիւ հասած պատասխանները միահամուռ կերպով բացարձակ ազատութիւն կը պահանջեն այն կիներուն համար որոնք չեն ուզեր իրենց զիրենք յաւիտենապէս այրիութեան դատապարտել, իրենց ամուսինը կորսնցնելու դժբաղդութիւնը ունենալէն վերջը.

Ցանուն երկու սեռերու մէջ հաւասարութեան սկզբունքին, Տիկին Ֆլօրընս Ֆէնվիք Միլլըր չի կրնար ընդունիլ որ երիկ մարդ մը ազատ ըլլայ ուզած ատենը երկրորդ կամ երրորդ անգամ ըլլալով ամուսնանալ, առանց իր վրայ որ և է նախատինք մը հրաւիրելու, և կին մը չի կրնայ վերստին կարգուիլ առանց տեսակ մը նուաստութեան.

Իսկ Տիկին Լինն Լինթըն կրակ ու բոց կ'արձակէ նախապաշարումներուն դէմ զորս հնարած են այն երիկ մարդերը որոնք անգուսպ նախանձէ մը դրդուած ուզած են անդրշիրիմեան հաւատարմութեան վայելքը ունենալ, նախապաշարումներ որ տարածուած են տունը մնացած պառաւ աղջիկներու կողմէ որք երբէք այս խնդրոյն մէջ ձեռնհասութիւն չունին.

—Կարելի՞ է արգիլել, կը գոչէ Տիկին Լինթըն, մանկամարդ այրի մը որ կրկնամուսնանալու պէտքը կը զգայ, երկրորդ երիկ մը առնելէ. երբ այդ մարդ իր սիրտը ու իր ձեռքը անոր կընծայէ և որոնց վրայ խեղճ այրին նոր տուն մը պիտի շինէ և պիտի փափաքի երկրորդ անգամ երջանիկ և հանգիստ ըլլալ. Ինչո՞ւ արգիլել որ տխրագդեցիկ ձեւ մը սիրայորդ և երջանկաբոյր գարուն մը չունենայ.

Դատապարտել կին մը յաւիտենապէս այրի մնալու... տարիկայ բանութեան և անգթութեան վերջին սահմանը անցնել է. Թողէ՛ք, կըսէ յօդուածագիրը Տիկինը, որ այրիները ամուսնանան, եթէ սրտերնին կուզէ, և եթէ վերստին իրենց ձեռքը դնել կուզեն վիճակահանութեան տուփի մը մէջ ուր այնքան քիչ շահող թիւեր կան.

Անգլիական հանդէսին աշխատակցուհիները կը պնդեն թէ կրկին ամուսնութիւնը միակ միջոցն է որով կրնայ այրի կին մը ինքզինքը ծանրագոյն վտանգներէ զերծ պահել. և վերջապէս կը կարծեն թէ կինը նոյնքան առաքինի կրնայ ըլլալ երիկ մարդու մը հետ միացած որքան առանձին.

Իրաւ է որ այրի մը երբ կարգուելու ելլայ, կը զգայի հիացման առարկայ մը ըլլալէ, բայց այս չարգելուր որ իր մօտը գտնուողները չի յարգեն և չի պատուեն զինքը.

ՏԻՐԱՑՈՒՆ ՈՒ ԺԱՄԿՈՉԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԺԵ.

—Աբրահամ լէ մեծատուն չէ՞ր.

—Աբրահա՜մ, չիտակ է մեծատուն էր, իմ սիրտ լէ ծով էր, իր ունեցածն ամեն աղքատներուն կ'իտար, գէլերն անգամ կը կերակրէր, բերեր ես պէն ու ռէս Մարգարն իրարու հետ կ'իշեւս, էնպէս հարուստ՝ Աստուած էլ կ'օրհնէ, մարդ էլ. Մուշաղինու Գ.ի տունն, Աստուած չէնէ, տեսար Աստուածատուր, մէկը օրս գիշեր հոն էնք, բան կաղ ու կուր կան օտան.

—Աղբէ՛ր, ժամկոչ ես, նուիրակներու հետն ես ընցուցեր օրերդ, ի՛ս կրնա՞մ քեզի ճուղապ տալ, բայց չիտակ ես, իմ ուղեղ լէ մտաւ խօսքդ.

Մինչ Խաչօն ու Մքօն, այսպէս երկար բարակ կը ժղէին ու վիճէին, Խաչօյի կին Մրէն տունը, շատ անհանգիստ էր, տեսնելով որ Խաչօն շատ ուշացաւ, տան դուռն փակելով, փախման ելաւ Մքօյի դուռ. Աստուրն ալ Մքօյի ճժերուն հետ կը խաղար. Մրէն՝ նախ վազեց Աստուրի քով, և բռնեց համբուրեց.

—Աստո՛ւր, իմա՞լ ես գառնո՛ւկս.

—Մամօ, սանհէր Մքօն կէծքրեց, ու թուղթ գրեց աղէկցայ, էլ չցաւար.

—Վա՜յ, մեռնիմ Մքօյի աղէկ Աստծուն. Ու եկաւ Խաչօյի քով.

—Սանհէր Մքօ՛, Աստուած իմ ումրէն առնէ տայ քու ջոլեթակներուն, դու Ս. Սարգսի պէս հասար Աստուրիս, Աստուածն էլ հմալ հասնի քեզի.

—Մրէ՛, խօսքով ջուր չանուշիր, հաւնոց բաց, քանի մ' ճիտ բեր, կը տեսնա՞ս, փառք Աստուծոյ, մեր անտէր տուն հաւու ձէն էլ չիգար.

—Աստուր թող սախնայ, հաւ լէ կով լէ քեզի կ, ու խօսք բերանն էր, երբ անգիէն ձէն մ'եկաւ.

Խաչօն չուտ ճանչցաւ, ու թռաւ ելաւ կայնաւ, չորսդին կը նայի ձէն չկայ, Խաչօ՛, Խաչօ՛, կը կանչէր, ու մարդ չէր երեւնար.

—Տէր Ղուկասի ձէնն է, բայց ինքն ո՞ւր է, Տէր Աստուած, կըսէր Խաչօն.

Տէրտէրը չատուց եկած, ու խրծիկէ ցանի ամրոցի տակ պահուեր էր, կ'ականջդրէր. միամիտ դուրս ելաւ, ու խոշոր մը նայելով Խաչօյին.

—Շնծի՛ր, ժամու գործեր թողեր ես եկեր ես հոս, զի՞ս կը բեկրիս, աղէկ, աղէկ, զէ՜հ, կորի՛ր գնա ժամ, կնունք կայ, զո՛ւ համբերէ.

—Հրամմէ՛ Մքօ, լսեցի՛ր, ահա քեզի տէրտէր, ու՛ կնիկ և տղան առնելով՝ գացին.

* *

Մքօյի տուն էտ օր պազ թոնիրի վրայ էին.

Իրիկուն ընթրիք չէր մնացած, խաբեսուխաբեսով ճժերը քնցուցեր էին, բայց որովհետեւ՝ անօթիին քուն չկայ, Մքօյի լաճեր աչօթրանէն ելած, թոնիրին բոլորած սարկլի ճագու նման՝ կը ճճմային ու հաց կ'ուզէին. Դժբաղդաբար ակրատ (Նախաճաշ) էլ չկար, տղոց լաց ու կոծ խրճիթը կը վերցնէր. Մքօյի կին Մանուշ, տառն զուռ զարկած, այլ դարտակ զարձած էր, ու երիկ կնիկ, ձեռք ծոցերնին, արեւուն դէմ չարուեր էին, երբ Խաչօն էլ եկաւ գնաց. Կէս օր եղաւ, հաց ունեցողները՝ թոնիրնին վառեցին, ճաշեցին, ամէն մէկ իր գործին գնաց, իսկ Մքօն քամոսքիւլփաթով ծոմ բերան, կ'սպասէին. Դըրկըներէն Մարիամ անունով կին մը, որ առտն առտն կը գծար իրենց, կէս օրէ յետոյ պզտիկ աման մը թանով ճաշ, ու կորեկ հաց մը բերաւ Մանուշին. Տղաք, ամանն որ տեսան, թափուեցան մօր վըրայ, սկսեցին նորա հալաւներէն քաշել, ամեն մէկն իրեն փախցնել կ'ուզէր, մեծը պզտիկը կը ծեծէր, պզտիկ մեծին, քաշկռտելով, ամանն Մանուշի ձեռքէն ինկաւ ու կոտրեցաւ. Անոնք լակոտի պէս, ճաշի վրայ ինկան, և հողխառն լափեցին. Մայրը տրտմութենէ և բարկութենէ ձգեց դուրս ելաւ. սակայն կ'աղաո՞. կորեկի հացը կ'ուզէն. կինը կ'ուզէր բրդուճ մը Մքօյին տար, որ իր ծոմն կոտրէր, երկու օր էր բերան բան մը չէր մտած. — Ջէ՛ չէ՛ կնի՛կ, տուր ճժերուն, անոնք երախայ են, չեն կրնար համբերել.

Այդ միջոցին կը հասնէր ժամկոչի կին Մրէն. Նա տեսնելով, որ Աստուրն ուրախ է և հանգիստ, իմանալով որ Մքօյին ալ թոնիրը չէր վառած, երկու հաւեր մորթեր, եփեր էր, ծապկիկ մ'ալ ապուր, ու տան հաց՝ պուճիկի մէջ դրած, բերաւ Մքօյին. Նա ողջ ճիտ մ'ալ բերած էր մատաղ.

Մրէն դառնալէ յետոյ, Մքօն իր զաւակներով պուճիկի բոլորն չարուեցան, և Խաչօյի շնորհիւ, կուշտուկուռ ճաշ մ'ըրին. Իրիկուան համար մնաց երկու հաց և մատաղուց ճիտ մը.

—Աստուած Խաչօյի բանն յաջողէ, մեր ծոմն կոտրել տուաւ, ժամկոչութիւնով աղէկ կ'ապրի, ըսաւ կինը:

—Աղէկ, բայց ըսաւ Մքօն, Տէր Ղուկասի և Խաչօյի ջուր մէկ առուի հետ չերթար. ժամկոչութիւն ձեռքս ինկնար, մեր լաճերն կուշտ կը պահենք.

—Ջէ, ծակ աչքիս Մքօ՛, անոր համար հալու չես հասնիր, դրկեցին խեւ իշկողն զրկուկ կը մնայ.

* *

«Մարդ՝ մարդու քահանայ, մարդ՝ մարդու սատանայ» կըսէ առած մը. Քահանան և քահանայութիւն՝ երբ իրենց իսկական կոչումով և նշանակութեամբ կողջունէին ժողովուրդն, երբ սիրելաբար և հայրաբար կը մտնէին աղքատի խրճիթն, երբ հեզ և խոնարհ, Աստուածասէր և աղօթասէր՝ սեւուկ փիլոնին տակ՝ ժամերու մէջ և տաճարներու մէջ կը կատարէին Աստուծոյ պաշտօնը, կը մատուցանէին պատարագ և պաղատանք, և հոգեվարքի ճգնաժամին՝ յուղեալ ու հեզիկ կընթեռնուին և կերգէին Մուշարդ-Մէսրոբէ Աստուածային աղերսներն ու տաղերն՝ հիւանդի սնարին մօտ, քահանան ու քահանայութիւնը խորհրդաւոր և յարգելի էր քաղքըցւոց և չինականին միանգամայն. պաշտօնը բարձր և երկնային, պաշտօնեայն քաղցր ու պատուական.

Եղածն անցած էր. Տ. Գէորգի խրատականովն, գրագրութեան խարդաւանանքը մոռցած էին Ս. գիւղացիք, երբ նորընծան՝ Տէր Ղուկաս անունով կը մտնէր Ս. գիւղն, և իր փիլոնին տակ, իբր Աստուծոյ պաշտօնեայ, կընդունուէր նոյն յարգանօք, նոյն պատիւով, ինչ որ սովորութիւն է ընծայել նորընծաներուն. Նա քառասունքէն ելնելուն՝ իր առջի պատարագին համար ստացած էր բաւական գոհացուցիչ գումար մը, թողունք կանանց այլեւայլ նուէրներն, խաչհամբոյր, աջահամբոյր, ժամոց են.

Ի՞նչ օգուտ, տիրացուն անխնամ մեծնալով փոքրաւորութեան և գրագրութեան մէջ և չկրնալով սուրբ գաղափար մ'ինկ ստեղծել առաքինութեան և բարութեան վրայ. Նա չկրցաւ մտաբել իր սիրտը բունած չար ունակութիւններն և իբրեւ Տէր Ղուկաս՝ չկրնալով ըմբռնել իր հոգեկան պաշտօնի բնութիւն, Նա գեղին մէջ գործեց և երեւցաւ իբրեւ տիրացու, իբրեւ գրագիր և այսպէս՝ դեռ մէկ ձեւէ չանցուցած, ատելի եղաւ գեղացիներուն. Երբեք չէր մտածեր կամ հոգար՝ թէ ժողովուրդը կը ցրտանայ և կը հեռանայ իրմէ. Իրեն հարստութիւն պէտք էր և վրէժ լուծել գրագրութեան ատեն խաբէութեամբ առած և ապա դուրս տուած կորուստին. Սկսած էր նորէն քիթն կոխել գեղի խարճուխորաճի հիսապներու մէջ. Իւր հակառակորդներուն կրկնապատիկ պարտք կորզէր չնայելով թէ աղքատ են. «Աւեդի՛ն գնա՛» ըսին, զհերեւն բերինք» կը տրտնջէին գեղացիք.—Խե՜ղ, երկնուց պատիժ էր, կը նկատէին. Թէպէտ Հայրապը գիտէր նորընծայի բնութիւնը, սակայն հոգեւորական ծերունի խնամքին խոնարհեր էր. Շատ չէ տարի մը վերջ Տէր Ղուկասը մինակ մնաց Մարգարին հետ. Գեղացիներ զզուեր էին իրմէ, կը խորհէին քահանայ կամ քահանայացու գտնել. սակայն կարգաւոր չկար և դրսի տէրտէրներն էլ չէին գար. Երկա՛ր օրեր ժամն մնաց Տ. Ղուկասին.

ԳԵՂԱՄ

=)(125)(=

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի

ԱԼՓՈՆՍ ՏՕՏԷ

ՃԷՔ

Իրենց աւելի մօտ ունէին ժողովրդային ուրախութեան տեսարանը. Դարձդարձիկ ծառուղիներուն վրայ, պարտէզին զուգաչափ ծառերուն մէջտեղ, փոքր խանութպաններ հագուած սքուած կը պտըտէին երաժշտութեան շուրջ, մինչ վերը, հին բլրակներէն մնացած մասերուն վրայ, խամբած կանանչութեան և կարմրագոյն հողին մէջտեղ գործաւորներու ընտանիքներ՝ ցիրուցան ինչպէս մեծ զուար մը լերան կողերուն վրայ, կը վազէին, կը թավալէին, աղաղակներ կընէին, ահագին թռուցիկներ վեր կը հանէին ծայրայեղ հնչեղութեամբ արձակուած կոչերով՝ շրջագայողներու գլխուն վերեւ. Տարօրինակ բան, գործաւորական թաղի մը մէջտեղ յարդարուած այդ փառաւոր դարաստանը, հայրութեան մէկ փաղաքշանքը, Լա Վիլէթի և Պելվիլի բնակիչներուն, շատ խնամուած, շատ մաքրուած կերեւար իրենց.

Եւ կը լքէին զայն իրենց նախկին բլուրներուն համար որոնք աւելի խոտաւորս էին, աւելի գեղջկական. Իտա այդ խաղերը կը դիտէր ոչ առանց արհամարհանքի, և հոն ալ, իր կեցուածքը, իր գլխուն թուլութիւնը իր բաց ձեռքին վրայ, իր հովանոցին արաբանկարները աւազին վրայ, ամեն բան կ'ըսէր. «Ի՜նչ կը ձանձրանամ» Ճէք ինքզինքը շատ անբաւական կը զգար այդ յարատեւ մելամաղձութեան հանդէպ. կուզէր պարկեշտ ընտանիք մը ճանչնալ ոչ շատ գռեհիկ, ուր իր մայրը կինար գտնալ որոնց հազորդէր իր մօրին բոլոր սնոտիքները. Անգամ մը կարծեց գտնել իր փնտռածը. Ճիշդ Պիւթ-Շօմոնի այդ պարտէզին մէջն էր, կիրակի օր մը. Իրենց առջեւէն կը քալէր ծերունի մարդուկ մը չինական քալուածքով, կորաքամակ, խոլս բաճկոնով, ետեւն ձգած երկու փոքր տղաքներ որոնց կը ծաէր այն հոգածու և համբերող կերպարանքով զոր միայն մեծ հայրերն ունին.

—Այս քալուածքը ինծի ծանօթ է, կըսէր Ճէք իր ընկերուհիին, բայց այս... Ջեմ սխալիր... Ճիշդ Պ. Ռուտիքն է.

Հայր Ռուտիքը, արդարեւ, բայց այնքան ծերացած, այնքան կորաքամակ որ ինտրէի նախկին աշկերտը զայն ճանչցած էր մանաւանդ անոր քովէն քալող փոքր աղջիկէն, քռանիկէն, մեծայտ, յղկելով տաշուած, Ջէնախի մէկ մանրանկարը, մինչ պզտիկ մանչուն մաքսային գդակ մը կը պահէր՝ լիովին նմանելու համար Պ. Մանժէնի.

—Վա՛յ, պզտիկը... ըսաւ մարդուկը Ճէքին որ անոր կը մօտենար, և տխուր ժպիտ մը ունեցաւ որ լուսաւորեց իր դէմքը՝ բոլոր աւերները ցուցունելով. Այն ատեն Ճէք նշմարեց որ անիկա մեծ շղարշ մը կը կրէր գլխարկին վրայ, և վախնալով որ նոր վիշտ մը կարծարծէ, չէր համարձակէր մէկուն վրայ լուր հարցունել, երբ ծառուղիի մը անկիւնը Ջէնախտ երեւան ելաւ, ամեն ժամանակէ աւելի մեծցի, հիմակ որ իր խոշոր ծալքերով շրջազգեստին տեղ ճշմարիտ պարկօտ մըն էր հագած և իր կերպասեայ գդակին տեղ Բարիզեան գլխարկ մը դրած. Ճշմարիտ ծրար մը, բայց այնքան միամիտ երեւոյթով. Թուղ տուած էր Պ. Մանժէնի, նախկին տասնապետին, որ աստիճանի բարձրացում ունեցած էր, Բարիզի մաքսատուններէ փոխադրուելով, և որուն նուրբ ասուէ համազգեստը ոսկի երիզներ ունէր թեւնոցներուն վրայ. Ջէնախտ ո՛րչափ հպարտ կերեւնար այդ սիրուն սպային համար, որչափ սիրելու երեւոյթ ունէր իր փոքր Մանժէնը, հակառակ անոր առաջնորդելու, ամեն բանի մէջ անոր տեղ ինք պատասխանելու եղանակին. Մնաց որ պէտք է հաւատալ թէ Մանժէն կը սիրէր այդպէս առաջնորդուիլ անկից, վասնզի երանագեղ գուարթ դէմք մը ունէր և միմիայն իր կնոջը եղանակէն կը զգայիր որ եթէ նորէն հարկ ըլլար սկսիլ՝ հիմակ որ կը ճանչնար Ջէնախտը՝ իրօք առանց դրամօժիտի պիտի առնէր զայն. Ճէք իր մայրը ներկայացուց բոլոր այն ազնիւ մարդոց. յետոյ, որովհետեւ երկու խմբակով կը քալէին.

—Ի՜նչ պատահեցաւ, հարցուց մեղմիւ Ջէնախտին. Արդեօք տիկին Ֆլորիս...

—Այո, մեռաւ, երկու տարի կայ, տոսկալի եղանակով մը. Լուարի մէջ խեղդուեցաւ դիպուածով.

Ջէնախտ ձայնը մեղմացնելով աւելցուց.

—Դիպուածով կըսենք հայրիկին պատճառաւ, բայց դուք որ կը ճանչնայիք զինքը, Ճէք, աղէկ գիտէք թէ արկածով չմեռաւ, այլ անձնասպան եղաւ՝ իր Նանդցին չտեսնելու ցաւէն... Ա՜հ, իրաւ, կան սանկ մարդիկներ... չես գիտեր ի՛նչ կը խմցնեն ձեզ.

Բարեխիղճ Ջէնախտ բնաւ միտքէն չէր անցուներ թէ այդպէս խօսած ատեն կը սեղմէր Ճէքին սիրտը, որ մօրը կը նայէր հառաչելով.

—Խե՜ղճ հայր Ռուտիք, շարունակեց Ջէնախտ, կարծեցինք որ ինքն ալ պիտի մեռնի... Եւ տակաւին բուն ճշմարտութիւնը միտքէն չէ անցուցած երբեք. Ապա թէ ոչ... Երբ Պ. Մանժէն Բարիզ կանչուեցաւ, հետ բերինք զայն, և ամենքս միասին կապրէինք, Լիլա փողոցը ի Շարոն, փոքր փողոց մը ուր պարտէզներ միայն կան, մաքսային զօրանոցին մօտիկը, զոլ տեսնելու է զինքը, այնպէս չէ՞ Ճէք... գիտէք թէ միշտ շատ սիրած է իր փոքրիկը.. Թերեւս յաջողինք անոր բերանը բանալ. Մեզի հետ ամենեւին չի խօսիր... Տղաքները միայն կը զուարճացնեն, կը զահազրգռեն զինքը... բայց իրարու մօտենանք. Արդէն երկու երեք անգամ մեր կողմը նայեցաւ. Միտքէն կանցունէ որ իր վրայ կը խօսինք, և այս բանը չսիրեր.

Իտա, որ մեծ խօսակցութեան բռնուած էր Պ. Մանժէնի հետ, կանգ առաւ Ճէքն անոր քով տեսնելով. Այդքան ի՛նչ հրաշալի բան կըսէր ուրեմն. Հայր Ռուտիքի մէկ կարճ խօսքը անմիջապէս բանն հասկցուց իրեն.

Ճէք հասկցաւ որ խնդիրը տ'Արժանթոնի վրայ էր. Ամուսնին վրայ լուր հարցուցած էին Իտաի, և անոր վրայ խօսելուն երջանիկ, սկսած էր շատախօսել այս շահեկան նիւթի մասին. Բանաստեղծին տաղանդը, իր գրական պայքարները, բարձր դիրքը զոր կը բռնէր գրականութեան մէջ, թատերախաղերու և վէպերու նիւթերը զորս գլխուն մէջ կը պտըտցունէր, ամեն բան պատմած, ամեն բան վերլուծած էր, մինչ միւսները քաղաքավարութեամբ մտիկ կընէին, առանց բան մը հասկնալու. Բաժնուեցան իրարմէ՝ տեսնուելու խոստմամբ. Ճէք հիացած էր հանդիպած ըլլալուն այդ ազնիւ մարդոց որոնց տեսակցութիւնը աւելի ախորժելի էր մօրը համար քան Լըվէքներն ու Լըվէնտրէները, և որոնք ընկերային դիրքով քիչ մը աւելի բարձր էին քան Պելիզէր ամոլը. Ուստի երբեմն անոնց տունը գնաց Իտաի հետ, և արուարձանի նեղկճուկ բնակարանի մը մէջ նորէն գտաւ ժժմակները, սպունգները, ծովային կենդանիները, և երկաթեղէն խոշոր գզրոցը, պրըժոնեան ամբողջ կահ կարասի մը Բարիզի ամրութեանց մօտ փոխադրուած՝ իր շուրջ գիւղային պատրանքով մը. Ճէք հաճոյք կը զգար պարկեշտ ու համակ գաւառային մաքրութեամբ այդ միջավայրին մէջ. Բայց շատ չանցած նշմարեց թէ իր մայրը կը ձանձրանար Ջէնախտի հետ, որ շատ աշխատասէր, շատ գրական էր իրեն համար և թէ հոն, ինչպէս ամենուրեք ուր առաջնորդէր իր մայրը, միեւնոյն մելամաղձութեամբ, միեւնոյն գարշանքով համակուած էր զոր կարտայայտէր սա երկու բառերով.

—Գործաւոր կը հոտի.

Բանուորական փողոցին տունը, նրբանցքը սենեակը ուր զաւկին հետ կը բնակէր, հացը զոր կուտէր, ամեն բան տոգորուած կը թուէր իրեն մասնաւոր հոտով մը, համով մը, այն ապականուած օդով զոր աղքատ թաղերը, ժողովուրդի կուտակումները, գործարաններուն մուխերը, աշխատութեան քրտինքը կը ձգեն մեծ քաղաքներու զանազան մասերուն մէջ. Գործաւոր կը հոտի՛. Եթէ պատուհանը բանար, այդ հոտը կը գտնէր պարտէզին մէջ. Եթէ դուրս ելլէր, փողոցը իր ապառաջ բուրումներուն մէջ և տեսած մարդերը, իր Ճէքն իսկ երբ գործարանէն վերադառնար իր աղտոտ պլուզովը, միեւնոյն աղքատ հոտը կը բուրէին, որ իրեն կը փակչէր, իր ներսը կը թափանցէր անհաճման տխրութեամբ մը, այն սրտմաշութքով որ անձնասպանութիւնները կը թելադրէ.

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՅՈՒԼԻՍ 18/30, 1896

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԵԼՄՏԱՑՈՅՑՆԵՐ

ԳԱՂՏՆԻՔ ԵՐՋԱՆԿՈՒԹԵԱՆ

Երջանկութեան գաղտնիքն ընտանեկան ելմտացոյցներուն մէջ փնտռել կեանքի շատ չոր ըմբռնում մը կ'ըլլայ։ Զորութիւնը մեկդի, ծուռ կարծիք մը կ'ըլլայ։ Այն ինչ ընտանիքին դրամական մուտքն և ելքը շատ լաւ ի կարգին կրնան ըլլալ, բայց ընտանիքն ինք երջանկութեան երես չի տեսնիր։ Իրաւ է որ դժուար է երջանկութեան սահմանը տալ։ Կան ընտանիքներ որք ի վերին երեսս կը փայլեն ամեն պայմաններն երջանկութեան, բայց գոհ չեն իրենց վիճակէն։

Բայց առանց շատ խոր մխրճելու այս փիլիսոփայական մտածումներուն, որոց ո՛չ սկիզբը կայ ո՛չ վերջն, և որոյ մարդկութիւնն զբաղեր է՝ մտածելու և իւր մտածմունքն արտայայտելու սկսած օրէն ի վեր,—սա յայտնի է թէ կեանքի անմիջական պէտքերուն դէմ ապահովուած նիւթական վիճակ մը առաջին պայման պէտք է ըլլայ ընտանիքի մը նիւթական բարօրութեան։ Բայց «երջանկութեան» այս ամենէն տարրական սահմանն իսկ լոկ նիւթական միջոցներէ կախում չունի։ «Կեանքի անմիջական պէտքերուն դէմ ապահովութիւն» ձեռք բերելու համար միայն երկան վաստակը չէ խնդրելին։ Նախ, գիտնալ պէտք է թէ ընտանիքն ինչ կը հասկնայ «կեանքի անմիջական պէտքեր» բառով։ Երկրորդ, պէտք է որոշել կանխաւ թէ երկան վաստակն ո՛րպէս կը մատակարարուի «կեանքի անմիջական պէտքերուն դէմ» խնդրուած ապահովութիւնը ձեռք բերելու համար։ Ըսել է թէ ընտանեկան ելմտացոյցի մը յօրինումը դրամական պայմաններէ զատ անձնական ու բարոյական պայմաններ ալ կ'ենթադրէ, որք սերտ առնչութիւն ունին անհատական նկարագրի հետ։

Անգլիացի տնտեսագէտ Չարլզ Պուլթ, Տնտեսական Ակմբին երկու անդամոց հետ, այս օրերս ի Լոնտոն հրատարակեց ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԵԼՄՏԱՑՈՅՑՔ (Family Budgets) անուն փոքրիկ հատոր մը։ (Տպագրող տունն է P. S. King and Son, զոր կը նշանակենք ի գիտութիւն մեր այն ընթերցողաց որք ուզեն բնագիրն ստանալ։) Գործաւոր, արհեստաւոր դասերէն սկսեալ մինչեւ բարեկեցիկ դասերը, Չարլզ Պուլթ 28 անգլիացի և սկովտացի ընտանիքներու ելմտացոյցները կը հրատարակէ, ընտանեաց տէրերուն կողմէ հաղորդուած բացատրութիւններով և բաղդատական ցուցակներով։ Հրատարակութեան առաջին նպատակն է ցուցնել թէ ԺԹ դարուն վերջին տարիներուն մէջ անգլ. ընկերութեան զանազան դասակարգերուն մէջ ընտանիքներն ինչպէս կ'ապրէին, և վերջնական նպատակն է ցուցնել թէ ինչպէս կարելի է քիչով ապրիլ և առողջ ապրիլ, և այս հարցման գործնականապէս կը պատասխանէ՝ հաստատելով թէ տուն կառավարել գիտնալը մեծ բան է, և թէ առողջապահական գիտութեան, հաշուագիտութեան ու տնտեսագիտութեան բաղդատութեամբ յառաջ կուգայ ընտիր ձիրք մը, որ ինքնին էական տարր մ'է ընտանեաց բարօրութեան համար։

Չարլզ Պուլթի հարցաքննած անձերէն երիտասարդ արհեստաւոր մը կը ցուցնէ թէ ինք ամեն ամիս ո՛րքան ծախք կ'ընէր սիկառի, երգեցիկ սրճարաններու այցելութեան, բարեկամուհիներու տրուած նուէրներու, և մերթ ընդ մերթ արբենալու։ «Բայց իմ ամուսնութիւնս այս ամեն անտեղութիւնները վանել տուաւ» կը յարէ երիտասարդը։ Թիթեղագործ մը որ ունի կին մը և երեք զաւակ, տարբեր պատմութիւն մը կ'ընէ։ Նա բացատրէ թէ իւր ամսական վաստակ 278 ղրուշ է միջին հաշուով, կամ շաբաթական 69½ ղրշ. և շաբաթական ծախքն է 69 ղրշ. 15 փարա, որով շաբաթական 5 փարա մեկդի կը րնայ դնել, և տարին 6½ ղրշ։ Իրենց գլխաւոր սնունդն է մարկարին կոչուած խառն կարագը (սիպիր եաղը)։ Ուստի կ մանրամասնութիւնները. «Նախաճաշ.— Թէյ, հաց, մարկարին, կամ խոզի իւղ։ Ճաշ.—Հաց և մարկարին։» Այսպէս՝ շաբաթն երկու-երեք օր։ Ընթրիքը կը բաղկանայ մի միայն թէյէ, հացէ և մարկարինէ։ Կարելի՞ է խիստ խօսիլ մարկարինի դէմ, իբրեւ արդար եղին կամ անարատ կարագին դէմ ապօրէն մրցում ընող խառնուրդ, երբ աղքատիկ դասին համար նախախնամական պատրաստ սնունդ մը եղած է այն։ Հագուստ, կահ կարասիք՝ շատ մի փնտռէք այն ընտանիքին մէջ։ Թիթեղագործին վերարկուն շատ մը պակասներ կը գոցէ։ Մարդն ամառ ձմեռ կը հագնի զայն. որովհետեւ բաճկոն, կամ բաճկոնակ չհագնիլը, շապիկին կամ թեւնոցին թերութիւններն անով կը ծածկուին։ Ընտանիքին զբօսա՞նքը.— Թիթեղագործը քիչ մը սրինգ կ'ածէ, որով թէ՛ ինք կը զուարճանայ, թէ աղջիկը կը զբաղի։ Երբ աղջիկը պառկին, մարդն իւր եղբօր քով կ'երթայ քիչ մը տոմինօ խաղալու։ Եղբայրը կ'ընդունի այս այցերը, բայց չի փոխարէներ. որովհետեւ ինք քիչ մը աւելի աղէկ վիճակ ունի քան ամսական 273 ղրուշ վաստակող թիթեղագործն, որոյ բնակարանն այնքան ախորժելի չի գտներ։ Թիթեղագործը կեանքին մէջ թանգարանի մը, հնութեանց մուզէոնի կամ նկարահանդէսի մը սեմէն ներս ոտք կոխած չէ։ Իրենց ամուսնութենէն ի վեր, այր և կին թատրոն չեն գացած։ Այսու հանդերձ, կ'ապրին, չեն գժգոհիր, կ'աշխատին, և շատ հոգ կը տանին մանաւանդ որ չհիւանդնան, զի, կ'ըսէ այս խեղճ արհեստաւոր, հիւանդութիւնն ամեն հաշիւ կը խանգարէ։

Սկովտացի արհեստաւոր մը շատ որոշ պատասխան կուտայ իրեն եղած հարցման։ Կ'ըսէ թէ իւր շաբաթական վաստակ միջին հաշուով 258 ղրշ. է։ Իւր նստած տան տէրն է, կամ տէրն ըլլալու վրայ է, տնաշէն ընկերութեանց դրութեամբ, (զոր մեր մէջ մտցնել փորձած էր հանգուցեալ Յակոբ Արշակ էֆ.) Ինքզինք ապահովագրած է ընդդէմ հիւանդութեան, ընդդէմ արկածներու, ընդդէմ ծերութեան, ընդդէմ մահուան, և ընդդէմ հրդեհի։ Բոլոր այս ապահովագրութիւնները վճարելէն ետքը, մնացած վաստակն այնքան ճարտարօրէն կը տնտեսէ որ ինքզինք և իրեններն ոչ մէկ կարեւոր պէտքէ կը զրկէ։ Ուտեստը բազմատեսակ է։ Կ'ըսէ թէ իւր ամուսնութեան առաջին տասն տարիներուն մէջ 150 անգլ. ոսկիէ աւելի խնայեց, և այն ալ՝ կեանքի ամեն հաճոյքն հանելէ ետքն, իւր կնոջ հետ մէկտեղ։ «Գաղտնիքը մ՛ հարցնէք, կ'ըսէ.—Շատ պարզ է գաղտնիքն։ Օրինակելի կին մ'ունիմ։

«Թէ ինչե՛ր կարելի է ընել խնայով, հնարամտութեամբ, օրինակով մը բացատրեմ։ Ժամանակէ մ'ի վեր վաճառականի մը քով մթերուած մնացած շատ մը ապրանք օրին մէկը զեղչեալ գնով ծախու հանուեցաւ։ Կինս գնաց հոնկէ գնեց ծրար մը տասնեկէն 15 շիլինի, յորմէ ձեւեց ու կարեց ձեռք մը լաթ կերակրի օր ներ եկեղեցի երթալու յատուկ և զոյգ մը տափատ մեր անդրանիկ որդւոյն համար որ 10 տարու է այժմ, նաեւ փոքր վերարկու մը անոր 3½ տարու եղբօր համար, և առաջիկայ ձմեռ անոնց համար հատ վերարկու շինելու չափ բան աւելցաւ նոյն ծրարէն։ Ա՛յս է գործին գաղտնիքը, բարւոք տնտեսութիւն, խոհեմ մատակարարութիւն։ Փորձառութեամբ կ'ըսեմ որ եթէ մեր բարձր կարգի արհեստաւորաց 50 առ 100ն ընտանեկան հանգստաւէտ կենցաղ մը չունին, յանցանքն իրենցն է։ Ապերջանկութեան երկու մեծ պատճառն են տկար կիներ և զօրաւոր ըմպելիներ։ Ֆրանսիացիներ և Զուիցերիացիներ քաջողջ աղջիկներն ընտրեցէք ձեզ ամուսին, և շատ մը հոգերէ կ'ազատիք միանգամ ընդ միշտ։ Մեր աղջիկներն ուղղակի պէտք է պատրաստենք տան մէջ և դպրոցի մէջ՝ իրենց ապագայ պարտաւորութիւններուն իբրեւ քոյր, իբրեւ ամուսին, իբրեւ մայր։ Ընտանեկան երջանկութեան գաղտնիքն աղոր մէջ է»—կ'ըսէ պարկեշտ Սկովտացին։

Քաղաքական կացութիւն

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ԱՐՇԱՒԱՆՔԻՆ ԴԱՏԱՍՏԱՆԸ ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՐԴՈՒՆԱԴԱՏ ԱՏԵՆԻՆ ԱՌՋԵՒ

ԴԱՏԱՎՃԻՌ

Լոնտոնի դատարանն իւր վճիռն արձակեց Տքթ. Ճէյմսընի և մեղսակիցներուն դատին մէջ։ Տքթ. Ճէյմսըն դատապարտեցաւ 15ամսուան բանտարկութեան, բայց առանց տաժանակիր աշխատութեան, և իւր մեղսակիցներ մէկ ամիսէն մինչեւ հինգ ամսուան բանտարկութեան։

Թէեւ այս մարդիկ նոյն իսկ Թագուհւոյն կառավարութեան ապօրինութեան մասին չընելով արշաւած էին բարեկամ Պետութեան մը երկիրն, և թէպէտ իրենց ձեռնարկութիւն, որ արդէն արիւնհեղութիւն պատճառեց, աւելի ծանր հետեւանքներ կարող էր արտադրել, բայց և այնպէս դատարանին վճիռը կարծուածին չափ ծանր չէ։ Դատարանին նախագահն է հանրածանօթ ազատական մը, Լորտ Չարլզ Րըսէլ, Փառնէլի փաստաբանն և կլատսթոնեան վերջին դահլիճին մէջ ընդհանուր դատախազն, Անգլիոյ ամենէն համբաւաւոր իրաւագէտներէն մին, որ եթէ Լորտերու Ժողովոյ նախագահ և դատական նախարար չէ եղած, միակ պատճառն իւր կաթոլիկ ըլլալն է. զի միայն այս պաշտօն տակաւին փակ կը մնայ կաթոլիկներուն առջեւ։ Իբրեւ ազատական, Լորտ Րըսէլ կը պատկանի այն կուսակցութեան որ սկզբամբ չի հաւանիր Տքթ. Ճէյմսընի պատկանած անգլ. ինքնավար Ընկերութեան, որ բաղկացած է մեծահարուստ դուքսերէ և ջոջ պաշտպանողականներէ։ Բայց ա՛յլ է ազատականութիւն, ա՛յլ է Լորտդատաւորապետութիւն։

Դատաւորներէն առաջ երդուեալք իրենց վճիռը տուին ամբաստանեալոց յանցաւորութեան նկատմամբ, և կ'երեւի թէ անոնք մեղմացուցիչ պարագաներ գտեր են՝ Պօէրներուն հականգլիական ընթացքին մէջ, Տքթ. Ճէյմսընի և ընկերաց Մադալէյեններուն դէմ յառաջագոյն մղուած պատերազմին առթիւ մատուցած ծառայութեան մէջ, և անոնց կրած պարտութեան և անձնական մեծամեծ կորուստներուն մէջ, որով արդէն բատ բաւականին պատժուած կրնան համարուիլ։ Այս տեսակէտներով մեղմացուցիչ պարագայից գոյութիւնն հաստատուելէն ետքը, բնական էր որ երեք դատաւորներն բատ կարի թեթեւ պատիժ որոշէին. իսկ տաժանակիր աշխատութեան չվճռուելուն պատճառն է գործած յանցանքին «փառահամբաւէիչ» հանգամանք չունենալն, ինչպէս ունին գողութիւն, նենգութիւն են։

ՖՐԱՆՍԱ.—Կրթական և կրօնական նախկին նախարար Սբիւլլէրի յուղարկաւորութիւնը՝ Պետութեան ծախքով փառաւորապէս տեղի ունեցաւ։ Սբիւլլէր Կամպէդդայի ամենէն հաւատարիմ աշակերտն էր, և թէպէտ կամպէդդա իբրեւ հակակղեր հռչակ հանեց, բայց Սբիւլլէր վերջին տարիներս բաւական խոհականութիւն ունեցաւ այս գաղափարը ծաւալելու համար թէ ա՛լ հերիք է որքան հանրապետականք հալածեցին կղերը, քիչ մ'ալ աշխատին ֆրանսական սիրտերու մէջ սէր և միութիւն գոյացնելու, և առհասարակ ամեն կուսակցութեանց սիրել տալու հանրապետական դրութիւնը։ Սբիւլլէր, արդարամտական ծայրայեղութեանց մէջտեղ, նաեւ քաջասրտութիւն ունեցաւ հաստատելու թէ ճշմարիտ ազատամտութիւն կը կայանայ այլոց կարծիքները յարգելու յօժարութեան մէջ։ Սբիւլլէր, աւելորդ է ըսել, չափաւոր հանրապետականաց ամենէն շնորհքով գործիչներէն մին էր, և բնական էր որ զինք ներբողէր Վալտէք-Րուսօ համբաւաւոր փաստաբանն, որ չափաւոր հանրապետական վարչութեանց մէջ ներքին գործոց նախարարի պաշտօն վարած է։ Արտաքին գործոց նախարար Հանոթօ ևս, դիւանագիտական խնդիրները պահ մը իրենց տեղը թողլով, Սբիւլլէրի գովեստն ըրաւ անոր յուղարկաւորութեան առթիւ։

ՃԱՊՈՆ.—Թօքիոյի լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Ճափոնի գահաժառանգն ի մօտոյ պիտի ամուսնանայ։ Ամերիկեան լրագիրներ ծանուցեր էին թէ Միքատոն կը խորհի եւրոպացի իշխանուհիի մը հետ ամուսնացնել իւր որդին։ Թօքիոյի լրագիրը կը հերքեն այս լուր, և կը յայտարարեն թէ Միքատոյին փափաքն է անեղծ պահել ճափոնական Արքունիքին ազգային աւանդութիւնները։ Ուստի, գահաժառանգին իշխանուհին պիտի ընտրուի կամ կայսերական գերդաստանին և կամ Ճափոնի հինգ ամենէն ազնուական գերդաստաններէն մէկէն։ Ըստ օրինաց, Ճափոնի գահաժառանգը պէտք է ամուսնանայ 18 տարեկան։ Միւս կայսերական իշխանք 20 տարեկանէն առաջ չեն կրնար կարգուիլ։

ԱՒՍՏՐԻԱ կը փոխէ իւր հրացանը։ Դեռ մի քանի տարի առաջ Մանլիխեր հրացանն ընդունած էր՝ փոքր տրամագծով։ Հիմակ աւելի թեթեւ հրացան մը կ'ընդունի, որով աւելի աղէկ նշան կ'առնուի։ Մանլիխեր կը կշռէր 4.40։ Նոր հրացանը պիտի կշռէ 3.30։ Փամփշտակալ 110 փամփուշտի, զինուորը պիտի կարենայ 130 փամփուշտ կրել վրան։ Բայց այս զէնքի փոփոխումն ահագին ծախք պիտի պատճառէ Տէրութեան։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ.—Պերլին, ինչպէս և Փարիզ, բռնապէս ծովեզերք պիտի ըլլայ։ Յայտնի է թէ Սէն գետն ընդարձակելով զՓարիզ ուղղակի հաղորդակցութեան դնել կ'ուզուի Մանշի ծովուն հետ, այնպէս որ ամենամեծ շոգենաւեր Փարիզ «նաւահանգստին» մէջ կարենան խարսխել։ Նոյն բանը պիտի ըլլայ Պերլինի համար, որ Պալթիկ ծովուն հետ աւելի ընդարձակ հաղորդակցութեան մէջ պիտի դրուի։ Հիմա կայ Ֆինովի ջրանցքն, որով Պալթիկ ծովէն մինչեւ Պերլին կուգան առ առաւելն 175 թոնօ տարողութեամբ ցելկաներ, մինչ պէտք է որ 600էն 1,000 թոնօնոց շոգենաւեր կարենան ներս մտնել։ Պերլինցիք կը խորհէին թէ Համպուրկի՞ հետ ծովային հաղորդակցութեան մտնեն թէ Շդէթինի հետ։ Ըստ վերջին լրոց, «Պերլին Շդէդին նաւահանգստին հետ հաղորդակցութեան դնելու համար երկու կեդրոններուն քաղաքային խորհրդարաններուն մէջ բանակցութիւնք սկսած են։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՆՈՐ ՓՈԽԱՌՈՒԹԵԱՆ այն մասն որ Ֆրանսայի յատկացուած էր՝ 30 թէ 25 անգամ ստորագրուեր է, կ'ըսեն շահ ունեցող դրամատուներն։ Գերմանիոյ վիճակած մասն ալ Պերլինի մէջ ամբողջովին ստորագրուեր է։

ԶՈՒԻՑԵՐԻՈՅ բնակչաց թիւն, որ 1888ին 2,933,006 էր, 1896ին բարձրացեր է 3,027,932ի, ութ տարւոյ մէջ իբր 95,000 հոգւոյ յաւելումով։ Յաւելման գրեթէ կէսը վիճակած է Զուրիխի գաւառին, որ 379,461 բնակիչ ունի այժմ։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 29 Յուլիս.—Աւստրիի դատավճռին մանրամասնութիւնք.—Տքթ. Ճէյմսըն՝ 15 ամիս բանտարկութիւն, Զօր. Ուիլլուպի՝ տասն ամիս. Հազարապետ Հուայդ՝ եօթն ամիս, Կրէյ, Քովէնդրի և գնդապետ Հուայդ՝ հնգական ամիս։ (Տե՛ս Քաղաքականաց մէջ։)

ՀՌՈՄ.—Այսօր տեղի ունեցաւ Ռուտինի մարքիզին ամուսնութիւնը Պեքարիա մարքիզուհւոյն հետ։

ԶՈՒՐԻԽ.—Երեկի անկարգութիւնք կրկնուեցան։ Զօրքերը բարեկարգութիւնը վերահաստատեցին։ Զուիցերիոյ դեսպանն ի Հռոմ՝ նիւրոգութիւն պիտի խնդրէ իտալեան կառավարութենէն։

ՓԱՐԻԶ.—Տքթ. Զամպաքօ փաշա Բժշկական Ակադեմիոյ առջեւ շահեկան բանախօսութիւն մ'ըրաւ բորոտութեան վրայ։

ԴԱՀԻՐԷ.—Հնտախտը կ'աւելնայ բանակին մէջ։ Նէ-Եորք Հէրըլտի թղթակիցն հնտախտէն մեռաւ։

ՉԷՖՈՒ (Չին).—Իլթիս գերմանական թնդանօթակիրը բուռն փոթորիկի բռնուելով ընկղմեցաւ Չէֆուի նաւահանգստին մէջ։ 75 նաւազք խեղդուեցան. 10 ազատեցան։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երուսաղեմէն կը գրեն մեզ Յուլիս 5 թուականով.

Ժառանգաւորաց վարժարանի քննութիւնք պիտի սկսին Յուլիս 15ին և պիտի տեւեն մինչեւ ցվերջ ամսոյս։ Վարժարանս կը բաղկանայ Ա. Բ. և Դ. դասարաններէ (Գ. դասարան չկայ), յորոց Դ. դասարանի աշակերտք ներկայ հարցաքննութեան աւարտական քննութիւն տալով և Օգոստոսի կամ Սեպտեմբերին շրջանաւարտ ելնելով 1—2 տարի վանքին պիտի ծառայեն և ապա եթէ Ս. Աթոռոյ Պատ. Միաբանութիւնը արժանի դատէ զանոնք կղերականութեան, սարկաւագ պիտի ձեռնադրէ և 2—3 տարիէն ալ վարդապետ։

Ահա այդ ընթացաւարտներուն անուններ, դպրութեան կարգաւ և ո՛չ թէ ըստ արժանեաց։

Պօղոս	Միլիքեան	(Զմիւռնացի)
Գրիգոր	Մազլեան	(Սեվերեկցի)
Վաղարշակ	Պօղոսեան	(Ռօթոստոցի)
Սմբատ	Պաղպաղեան	(Իւսկիւտարցի)
Սիմէօն	Տերունի	(Պէյլիկ-Տէրէցի)
Յովհաննէս	Մկրտչեան	(Դամասկոսցի)
Յակոբ	Միսսեան	(Մալաթիացի)
Միհրան	Ճէմճէմեան	(Կիւրինցի)
Սեդրաք	Մոմճեան	(Մալաթիացի)

Ներքին լուրեր

ԹՂԹԱԴՐԱՄ.—Ինչպէս կ'երեւի այս օրուան Պաշտօնական Զեկուցումներէն, բացարձակ կերպով կը հերքուի այն զրոյց թէ կայս. կառավարութիւնը թղթադրամ պիտի հանէ։

ՀԵՐՔՈՒՄ.—Իզմիրի մէջ հետեւեալը կը կարդանք.

«Գծած աղբիւրներէ եկած և եւրոպական լրագրաց մէջ հեռագրի ձեւով հրատարակուած յոռետես տեղեկութեանց յենլով հրատարակուեր է թէ Յունաստանի կողմէն հրոսակաց խումբ մը իբրեւ թէ օսմանեան սահմանագլուխն անցեր և օսմանեան զինուորաց ձեռքէն ազատելով չարիքներ գործեր է։ Նոյն Միրայէ Բրէսէ լրագիրն, զոր երեկ կարդացինք, այդ զրոյցը հերքելով կ'ըսէ թէ այդ ստութիւն յերիւրուած է երեւակայել սիրող օտարազգիներու կողմէ, թէ օսմ. կայս. կառավարութեան կողմէ սահմանագլխոյն վրայ դրուած զինուորք պէտք եղածէն աւելի բաւական են ամեն տեսակ յարձակմանց դէմ դնելու և մանաւանդ կարող են ջնջելու հրոսակաց խումբերն և թէ մեծ Տէրութիւնք այդ մասին զեկոյցներ բրած են հելլենական կառավարութեան՝ արգիլելու հրոսակաց յարձակումը։»

Գ. ՆԷԼԻՏՕՖ.—Ռուսական դեսպան Գ. Նէլիտօֆ, որ Ռուսիա կը գտնուի, Օգոստոս 10ին (Ն. Տ.) մայրաքաղաք պիտի վերադառնայ։

ՄԵՆԱՎԱՃԱՌՔ.—Մոնիթէօռ կ'իմանայ թէ ալքօլները, խաղի թուղթերը և սիկառէթի թուղթերը մենավաճառի վերածելու համար կատարուած բանակցութիւնք գոհացուցիչ կէտի մը հասած են կայս. կառավարութեան համար։ Առեւտրական դաշնագրաց վերանորոգման յանձնաժողովին կողմէ այդ մասին կատարուած խորհրդակցութիւնք բաւական յառաջացած են։

ՊԱՀԵՍՏԻ ԶՕՐՔ.—Դամասկոսի պահեստի զօրաց վաշտոն ի զէն կոչելու սկսուած է։

Ե. ԶՕՐԱԲԱՆԱԿԻՆ նախորդ հրամանատար Ֆէրիգ Էօմէր Րիւշտի փաշա երէկ մայրաքաղաք ժամանեց։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ վերատեսչութեան պաշտօնատան մէջ կազմեալ յանձնաժողովն երէկ ի նիստ գումարեցաւ նախագահութեամբ կրթական նախարար Վեհմ. Զիւհտի փաշայի և խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ կուսակալութիւնը գրեց ձեռնհաս իշխանութեան որ նահանգին համար մէկ քանի ոստիկաններ աւելցուին և ոստիկանօգիներաց վրայ ալ յիսուն ձիաւորներու յաւելում մը ըլլայ։

ԱՅՏԸՆԻ կուսակալ Բարձր. Քեամիլ փաշա անցեալ ուրբաթ օր Չէշմէ գացեր է քննական պտոյտ մը կատարելու համար։

ՕՏԱՐ ՄԱՄԼՈՅ Դիւանը, ազդարարագիր մը ուղղելով Լ. Հէրըլտի, ծանոյց որ եթէ շարունակէ չհամակերպիլ գրաքննական կանոններուն, պիտի ենթարկուի օրինական պատժին։

Գ. ՄՕՐԻՍ ՔԱՌՈՒԼ, Սըվազի ֆրանսական փոխ-հիւպատոսն, որ Եանեայի ընդհանուր-հիւպատոս անուանուած է, մայրաքաղաքս եկաւ իր կնոջը հետ։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ նախարարութիւնը փորձեր կատարելով հաստատած էր թէ Էտիրնէի ցորենն, որ Եւրոպայի մէջ դիւրաւ կսպառի, կրնայ յաջողութեամբ մշակուիլ Անատօլուի մէկ քանի նահանգաց մէջ։ Ուստի առաջարկեց այդ ցորենէն 4000 քիլէ գնելով մշակել այդ նահանգներէ միոյն մէջ։ Այս որոշում Պետական Խորհրդոյ կողմէ ընդունուելով վաւերացաւ կայս. Իրատէով։

ՀՌՈԴՈՍԻ հրեայ հասարակութեան միջեւ եղած խնդիրը կարգադրելու համար Կ. Պոլսոյ Րաբբունապետին կողմէ Խաիմ Նահում րաբբունին և քարտուղարը Հաւզօս ղրկուեցան՝ առ այդ քննութիւններ կատարելու համար։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.—Կայս. Դիտարանը տեղեկութիւն ստացաւ թէ Պիլի մէջ (Երզրումի նահանգ) ամսոյս 14ին երկրաշարժի սաստիկ ցնցում մը զգացուեր է։

ԻԶՄԻՐԻ ամերիկեան հիւպատոսարանին առաջին թարգման և տեղւոյն առեւտրական հրապարակին վրայ իր գործունէութեամբը ծանօթ Ռուբէն էֆ. Ազնաւուրեան երէկ մայրաքաղաքս հասաւ Մէսաժըրիի շոգենաւով։

ՄԵԾ ՇՈՒԿԱՅԻՆ Գալբաքճըլար Պաշիի կողմին նորոգութիւնը մինչեւ տասն օր կաւարտի։ Այն կալուածատէրք, որք մինչեւ ամսոյս 25րդ օրը վճարած են նորոգութեան ծախքէն իրենց բաժինը, իրենց խանութները պիտի ստանան, որպէս զի ապակեղէնը և այլ նիւթերն մասերու նորոգութիւնը աւարտեն՝ յանձնաժողովին հսկողութեամբ։ Չվճարողներուն համար ալ կ'ըսուի թէ յանձնաժողովն ինք վարձու պիտի տայ խանութներն և այդ բաժնին վրայ կէս մասը աւելցնելով գոյացած գումարը մինչեւ որ հարիւրին ինը տոկոսով գանձուի, կալուածատիրոջը վարձք չպիտի տրուի։

Մեծ Շուկային միւս մասերու նորոգութիւններն ալ փութով առաջ կը տարուին։

Գալբաքճըլար Պաշիէն Եօրղանճըլար տանող փողոցին և Սահհաֆլար Ճատտէսիի կալուածատէրք մեծ մասամբ իրենց բաժինը վճարած չըլլալով այդ կողմի գործաւորներու թիւը պակսեցուցուած է և աշխատութիւնները դադրելու վրայ են։ Գալբաքճըլար Պաշիի, Եօրղանճըլարի և Սահհաֆլարի կողմերու կալուածատերաց կողմէ մինչեւ հիմայ վճարուած ծախուց բաժինը բուն իսկ գումարին մէկ չորրորդ մասին չէ հասած։

Կատարուած նորոգութեանց համար մինչեւ հիմա 5,500 ոսկի ծախսուած է։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ և Թղթատարական վերատեսչութիւնը, Պետական Խորհրդոյ որոշմամբ, որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, արտօնուեցաւ ծախսելու այն գումարն որ պիտի յատկացուի Եւրոպայէն բերուելիք հեռագրական գոյքերու ու գործիներու ինչպէս նաեւ հեռագրական նոր թելերու հաստատման։

ԱՏԱՆԱՅԻ անտառաց ընդհանուր քննիչ կարգուեցաւ Սպարթայի անտառաց քննիչ Սթաւրաքի էֆէնտի։

—Էնկիւրիի անտառաց քննիչ կարգուեցաւ Խաչէմ էֆէնտի, որ փոխանորդաբար կը վարէր այդ պաշտօնը։

Գ. ԲԻՒՐՁԷՐ, Այտընի երկաթուղեաց տնօրէնը, մայրաքաղաքս եկաւ։

ՄԱԼԻՅԷԻ մէջ երէկ յանձնաժողով մը ի նիստ գումարուելով Թառֆիյէի արժեթղթոց նկատմամբ խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ԽԱԼՕՎԱՅԻ ԴԷՊՔԸ.—Ծանուցուեցաւ թէ Խալօվայի դէպքին հեղինակներէն չորս աւազակներ Դամասկոսի կողմը փախած էին։ Իզմիրի հրամանատար Սամէտին փաշա իմանալով որ գովի մը մէջ ապաստանած են, անմիջապէս պաշարեց այդ տեղը և ընդհարում մ'ալ տեղի ունենալով ձեռք անցուեցան այդ չորս աւազակներն որք յոյն և հելլենացի էին։ Ասոնց մին ընդհարման պահուն մեռած էր և երկուքն ալ վիրաւորուած էին։

ԴԵՂԱԳՈՐԾՆԵՐՈՒ արհեստապետական ժողովն երէկ իր երեք պատուիրակներուն ընտրութիւնը կատարեց, որք են Գ. Գ. Բէքա Աքէրի, Լէոն Ֆրիտման և Քոնսթանտէն Մարուլի։

ԼԻԲԱՆԱՆՈՒ մէջ նոր մետաքսի գինն անօրինակ կերպով անկում մը կրեր է։ Ամենէն լաւ տեսակ մետաքսի իւրաքանչիւր օխան մինչեւ տասը ղրուշի ծախուեր է։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ դեսպանատան պահականաւը՝ Լօրէլէյ շոգենաւային ընկերութեան մը պիտի ծախուի և անոր տեղ ուրիշ մարտանաւ մը պիտի ղրկուի։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ առեւտրական սենեկին նախագահ ընտրուեցաւ Գ. Գոնսի և փոխնախագահ Գ. Րիչի։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԷՆ կը գրեն թէ փորձառութեան հիւանդութիւնը բոլորովին անհետացեր է և թէ հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ վիճակի մէջ է։

ԳԱՏԸՐԳԻՒՂԻ Թաղապետութեան (Ժ. շրջանակ) արկղակալ Յարութիւն էֆէնտի Դիմաքսեան, հաշուակալութեան փոխանորդութիւնն ևս պիտի կատարէ՝ ընդհանուր հաշուակալ Ալաճաճեան Մուրատ էֆէնտիի տեղ, որ իւր տկարութիւնը դարմանելու համար՝ մէկ քանի ամսուան արձակուրդ առած է։

ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱՅ.—Անցեալ օր Տրապիզոնէն մայրաքաղաքս ժամանեց Մէհմէտ անուն մարդ մը, որ հարիւր տասներեք տարեկան է։ Այդ ծերունին տասներկու տարի առաջ ամուսնացեր է և այժմ տասնը մէկ տարեկան աղջիկ մը ունի։ Մէհմէտ կատարելապէս քաջառողջ է և անվթար կը պահէ իր բոլոր կարողութիւնները։

ՄԵՔՔԷԻ Էմիրը արաբական երկու նժոյգներ նուիրեր է Եգիպտոսի Խտիւ Ապպաս փաշայի։

ԹՈՐՓԻԼԱՆԱՒ.—Գերմանիոյ մէջ օսմ. կառավարութեան հաշւոյն շինուած Պելէնկը Տէրէօ Թորփիլահալածը ճամբայ ելեր է Պոլսոյ նաւահանգիստը գալու համար։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ շրջակայ Գապալեօր գիւղին հանդը գտնուած լեռն անցեալները տեղէն շարժեր ու իջեր է մօտը գտնուած հարիւր քանի չափ տուներու վրայ։ Մարդոց ու անասնոց կորստեան մասին վրայ տակաւին տեղեկութիւն առնուած չէ։ Պաշտօնեաներ ղրկուեր են հոն հարկ եղածն ի գործ դնելու և վնասելոց ամեն տեսակ օգնութիւններ ընելու համար։

ՔՈԼԵՐԱ.—Երկուշաբթի օր Աղեքսանդրիայի մէջ քոլերայէ դէպք ու մահ չպատահեցաւ։ Դահիրէի մէջ՝ 2 մահ։ Ուրիշ տեղերու մէջ ալ 122 դէպք, 93 մահ։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ դեսպանատան պահականաւը՝ Տօնէց երեկ առտու Իզմիր գնաց ուրկէ Մուտանիա պիտի երթայ։

ԱՖԻՈՆ.—Բերքին սկսելէն ցայսօր Իզմիրի հրապարակը տարուած աֆիոններու քանակութիւնն է 400 կողով, անցեալ տարի 1020 կողով էր։ Այժմ պատրաստակայ 1500 կողով։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ անգլիական հիւպատոսն երէկ մայրաքաղաքս եկաւ։

ՍԷՆԹԱՊԻ ֆրանսական հիւպատոսը միեւնոյն պաշտօնին կոչուեցաւ ի Ճիտտէ։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՔ.—Մէսաժըրիի Քօնկօ շոգենաւով երէկ մայրաքաղաքս եկան Լիբանանցի երկու սեռէ 120 անձեր, որք ասկից Ամերիկա պիտի երթան։

ԲԵՌՆԱԿԻՐՆԵՐԸ.—Մոնիթէօռ յօդուած մը հրատարակելով մայրաքաղաքիս բեռնակիրներուն վրայ և ըսելով որ վաճառականաց ապրանքներուն փոխադրութեան համար չափազանց գիներ կը պահանջեն, ձեռնհաս իշխանութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ։

ՌՈՒՄԱՆԱԿԱՆ ՄԷՔԼԷօ շոգենաւին համար երեկ զրոյց մը ելաւ թէ Սեւ ծովու մէջ անգլիական շոգենաւի մը զարնուելով ընկղմեր է, սակայն այդ զրոյց բոլորովին անհիմն է, որովհետեւ ՄԷՔԼԷօ երեկ ժամանակին Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանեց և ուղեւորք յայտարարեցին թէ ոեւէ արկած չէր պատահած։

ՕՂԼԷՆ ՄԵՌԱՒ.—Անցեալ օր Պոլսոյ կողմը Հասան անուն ձիավար մը, որ չափէն աւելի գինով էր, յանկարծամահ եղաւ արեւահարութենէ։

Յայտնի է թէ բալասանները առ հասարակ օգտակար են կուրծքի հիւանդութեանց մէջ։ Ասոր համար է որ Կիւյօ խայծղանը (հեղուկ և քափսիւլ) ի սկզբանէ յաջողութեամբ գործածուած է բոլոր այն հիւանդութեանց որոց մէջ ռէտինային դեղերը նշանակուած են, ինչպէս.

Ցնցղատապերը
Դժուարշնչութիւնները
Թոքատապերը
Հարբուխները
Հեւծախտը
Կոկորդի Բորբոքումը
Կոկորդի Հիւանդութիւնները
Կոքլիւշ եւ Ինֆլուէնզան

Իբրեւ կեղծ մերժել Կուտրօն Կիւյօի անուն սրուակ (հեղուկ կամ քափսիւլ) որ իր պիտակին վրայ չկրեր սա հասցէն. Լ. Ֆրէր Տուն, 19, Ժաքօպ փողոց, Փարիզ։
Գ. 6—6

ԱԶԳ. ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻ

Թէնպէքիի օսմ. Բաժնեթէ 4% տոկոսաւոր արժէթղթոց տէրերուն կը ծանուցանուի թէ 1/13 Օգոստոս 1896ի կտրոններու վճարումը պիտի կատարուի այդ թուականէն սկսեալ՝ Պօտտօններով երկուշաբթի, չորեքշաբթի ու հինգշաբթի օրերը եւրոպական ժամ 10 էն 2½ Օսմ. Պանքայի Պոլսոյ ճիւղին մէջ, Թարագճըլար փողոց թիւ 15։

Կտրոններու և չնչայ արժէթղթերու փոխարէն իրենց պիտի տրուի ընկալագիր մը, զոր՝ յանձնման թուականէն տասն օր յետոյ՝ պէտք է ներկայացնել Օսմ. Պանքային ի Ղալաթիա։

17 յուլիս 1896 1—8

ԱԶԴ

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Րումէլիի երկաթուղեաց պարտաթուղթերու 159րդ վիճակահանութիւնը հրապարակաւ տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ շաբաթ 1 Օգոստոս (Ն. Տ.) Հանրային Պարտուց Վարչութեան շէնքին մէջ՝ աջակցութեամբ Օսմ. Կայս. Պանքային։

11/23 Յուլիս 1896
Կ. Պոլիս

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Երզրումի, Վանայ և Պիթլիսի նահանգաց Կ. Պոլսոյ գործակատար անուանեցաւ Բ. Դրան հնագիրներու սենեակին քարտուղարներէն Մուսթաֆա էֆէնտի։

Պիթլիսի նահանգին Մալազկիրտ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Զիպարի նախորդ գայմագամ Հաճի Սայիտ էֆէնտի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Ուշագի երեւելիներէն Թէրիթզատէ Մէհմէտ փաշայի և Նիւ-Եորք Հէրըլտի Փարիզի մէջ հրատարակեալ թուոյն խմբագիր Պ. Սիտնէյ Վիտմէնի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՋԵԿՈՒՑՄՈՒՆՔ

Հետեւեալ Պաշտօնական Ջեկուցումները հաղորդուած են ի հրատարակութիւն.

«Զարամիտ անձինք ոմանք զրոյց մը հանելով թէ կայս. կառավարութիւնը թըղթադրամ պիտի հանէ, պատճառ եղան սակարանին մէջ գիներու անկման։ Սակայն կայս. կառավարութիւնը բնաւ այդ տեսակ դիտաւորութիւն մը չունի. հետեւաբար այդ զրոյցը պաշտօնապէս ու բացարձակապէս կը հերքուի։»

—«Յուլիս 16 Թուականաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Էրզրումի, Էնկիւրիի, Տրապիզոնի, Պիթլիսի, Դամբէքիրի, Խարբերդի, Տիարպէքիրի և Սըվազի նահանգաց մէջ ալ, շընորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ։»

ԱԶԴ

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Անատօլուի երկաթուղեաց տնօրէնութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել թէ Էսկիշէհիր-Գօնեաի գծին վեցերորդ ու վերջին մասն՝ Իլկինէն Գօնեա՝ պիտի շահագործուի Յուլիս 17/29էն սկսեալ։

Հետեւեալ կառախումբերը ամէն օր պիտի երթեւեկեն։

Խառն կառախումբ Թիւ 222 Էսկիշէհիրէն-Գօնեա			
Էսկիշէհր	Մեկնում	Ժ. 11	Առաւօ
Իլկին	»	» 9.28	Իրիկուն
Գատըն խան	»	» 10.22	»
Սէրայ Ինի	»	» 11.16	»
Մէյտան	»	» 11.54	»
Բունար Պաշը	»	» 12.58	»
Գօնեա	Ժամանում	» 1.34	»
Խառն կառախումբ Թիւ 221 Գօնեաէն-Էսկիշէհիր			
Գօնեա	Մեկնում	Ժ. 9.45	Առաւօ
Բունար Պաշը	»	» 10.27	»
Մէյտան	»	» 11.31	»
Սէրայ Ինի	»	» 12.10	»
Գատըն խան	»	» 1	»
Իլկին	»	» 1.58	»
Էսկիշէհր	Ժամանում	» 12.14	Իրիկուն

Նոյն օրը պիտի սկսին ընդունելութիւնք մեծ և փոքր արագութեամբ վաճառքներու, կարասիներու, ողջ անասնոց և այլն՝ նոր գծին վրայ գտնուած կայարաններուն համար։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Հայտար Փաշա, 17/29 Յուլիս 1896

ՁԻՒՆԻ ՑԻՑԱՍԱԿ

—Մա՛յր, հովը չառցաւ, աս ինչ ուժով կը փչէ, ալ չեմ կրնար քալել։

—Վա՜խ զաւակս, չա՞տ կը մսիս, փաթթուէ ալւոր մը, մօտեցա՛նք, ալ ի՞նչ մնաց։

Վայրկեան մը ճերմակ թաւիշէ շքեղ յորդումով կիջնէր ձիւնը ծածանուտ փառաւոր էջքով մը ու քիչ յետոյ նորէն կը պայծէր խուլ, ահարկու ռռնումը մրրկին՝ բզքտելով, փեթտելով այդ ճերմակ փետուրտ թաղունները դիւրաբեկ։

Ի՜նչ ընեմ, անկիւն մը քաշուեցայ որ չերնամ գէթ։ Վերը յիշած խօսքերս նորէն հովը ինծի բերաւ, բայց տարտղնած, անկապ։ Հասկցայ թէ ետեւէս ուրիշներ ալ կուգան, բայց բան կրնա՞մ տեսնել ալիւրի փոշիի այդ մրրկուէն որ խելակորոյս կը դառնայ։

Մայր մը ու աղջիկ մ'էին եկողները, անոնք ալ եկան, ձիւնով ծեփուած, դողդոջուն, պատերուն տակ կծկուիլ։

Հովը նստաւ։ Ճամբաս շարունակեցի։ Անոնք ալ ինծի հետեւեցան, ծովը ինկած՝ ալիքներուն ծփծփումէն շլացող մարդերու պէս որոնք սուրացող թաղուններուն իսկ կուզեն կառչիլ։ Աղջիկը տասնէն տասն երկու տարու կար՝ գէշ, շատ գէշ հագուած մը։ Ոտքը անցուցած քաուչուն ամէն քայլի փռուած թանձր ձիւնին մէջ կը խրէր. կը ծալէր ու դժուարաւ վեր կառնէր։ Անգամ մ'ալ թաղուեցաւ ոտքը, չի կրցաւ դուրս հանել, մօտեցայ, կռունկը ինկած քաուչուն վեր առնելով ոտքը անցուցի. սառի կտո՞ր էր թէ ոտք։

—Շնորհակալ եմ, մեւսիւ, կակազեց աղջիկը։

Անոնք ետ անցան նոր ծնող հովէն ծեծուելով ու ձիւնի աճառափրփուրներուն հետ դողալով։ Ազգականներէս մէկուն կերթայի. դուռը բացին, ներս մտայ ու տեսածս պատմեցի։

—Իրա՞ւ, մայր մը ու աղջի՞կ մ'են, ասկէց անցան, այնպէս չէ՞, հարցուցին ինծի։

Սենեակը տաքուկ էր ու մթնոլորտն՝ ալ գինով՝ վառարանին մէջ խառացող կարմրավարդ բոցին ճառագայթումէն, ժամանցներս՝ անուշ ծփանքով գրական խօսակցութեան մը։ Բայց պատուհաններուն քովերէն ներս նետուող դուրսի վայրագ երաժըշտութեան դալարուն խազերը՝ սուլոցի արհաւիրքով մը կը լեցնէին սենեակն, ու ներսիդիս, նորէն ու նորէն մտածել տալով անոնց վրայ։

Ինծի ըսին թէ ատ երկու կիները երեք օրէ ի վեր ասկից կանցնին ու իրիկուան՝ մթնշաղին՝ նորէն մինակ ետ կը դառնան։

Իրիկուն էր, պիտի տուն դառնայի, յանկարծ լացի ձայն մը մեղ՝ քանի մը հագիներս՝ սանդուղին կէսին վրայ գամեց։ Բազրիքներէն կրթնեցայ որ վարէն չի տեսնուիմ։ Ձայնը չէի գիտեր ի՛նչ սիրտ ասղնտող բան մը ունէր մէջը։

Մայր ու աղջիկ իրենց վերադարձին՝ տան տիկինէն կանչուեր էին տաքնալու և ապուր մը խմելու համար։ Տիկինին հարցափնդումներուն, կինը տեղի տալով բաւական պատմել հեծկլտուքի աղոցումներով ընդհատուած իր կեանքին պատմութիւնը արիւնոտ։

Պատմեմ լսածներուս ամփոփումը։

Քիչ շատ, Աստծու տուածէն, կապրին եղեր ասոնք և կապոտուկ մուշտ մը՝ լուանի չափ նիհար՝ իրենց ծխանէն առտու իրիկուն վեր կը բարձրանայ եղեր։ Հիմակ, ո՛չ հատ մը կարմիր կրակ տանը մէջ՝ ո՛չ փայտէ դգալ մը ապուր բերաննին չի մըտներ։ Զրի կարծեմ, ամուսինը անլուր չարաբաղդութեան մը զոհ կը մեռնի, իր խնայած ստակը շահագործելու համար առաջարկուէ մարդու մը քով ձգած։ Ու իրենց ստակէն հացագին մը մուրալու համար երեք օրէ ի վեր մարդուն տունը կ'երթան ու պարապ՝ նախատուած՝ ետ կը դառնան։

—Օ՛, աս ամէն օր է, չէ՞ք լսեր, ձեզի մուկ ընենք պիտի, աս քաղց ի՞նչ է փէշերուդ փաթթած հետ կը բերես կոր, կորսուեցէք տեսնեմ, չ՛ուտ։

Մայր ու աղջիկ աս խօսքերուն աչքեւ հալած, բերաննին կղպուած, անխօսուկ ետ դարձեր են։ Մօրը խօսքը լրանալով՝ աղջիկը անհամբեր՝ վրայ նետուելով կը հեծկլտայ։

—Մա՛յր, հապա աս մարդուն տղուն ինծի նետած ձիւնէ գնդա՞կը, մուզա՞ը, ականջիս եկաւ, դեռ կը կոտտայ կոր... ո՜ւֆ։

Ժամանակը շատ ուշ էր արդէն, ճամբայ ելայ, անոնք ալ ետեւէս։ Մութը կիջնէր երկինքէն ի վար յամր ու դանդաղ։ Չոր հով մը մինակ կը փչէր կարծես տարտղնելով վերէն իջած սառերը փոքր փառաւոր սպիտակին վրայ։

Ցած ամպերուն զգուած կոյտերուն մէջէն աղօտ փայփլումներ կը կախուէին։ Վարի շալը սպիտակ, տարածուն, անվերջ անհամար արծաթ ասեղներու սրսկումի մը տեսքը առեր էր՝ ցուրտ շողերով վար նայող լուսնկային դալուկ նայուածքէն։ Զէ՛, սիրտս աւոր հակառակը կուզեր։ Կուզեր որ մութը խորունկ, շատ խորունկ ըլլար, որպէս զի անոր հետ շաղէի այն սեւ թաղծութիւնը որուն մէջ հոգիս կը ծփար ու մանաւանդ չի տեսնէի քակուած աղամանդէ համբիչի մը պէս հօսող արցունքները անոնց աչուըներէն։ Քով քովի կերթայինք, ճամբան նեղ էր, մէկ երկու անգամ ինծի նայեցան, ես չի պատասխանեցի ու ետ քաշուեցայ։ Բայց սիրտս փլած էր։

Նեղուկ փողոցի մը բերանը հասանք։ Անոնք կանգ առին, գլուխնին կամաց մը ծռեցին դէպի առաջ դէմքերնուն վրայ հանգրիճելով այն սիրտ արիւնող ժպիտը որ աղքատին ներսի ծովին ի՛նչ ծփանքներ ունենալը կը պոռայ։ Ես ալ գլխընիս բարեւելով հեռացայ։

Ծառազարդ էր ճամբաս ու երկայն։ Մարդ մարդասանք չկայր։ Ծառերը հրաշալի կորութիւններ կը գծէին և չոր հովը որ երբեմն սուլելով կանցնէր անոնց վրայէն խուզր՝ փետրոտ՝ սպիտակ թաչուններ կը նետէր ինծի։

* *

Անտարակոյս աս պատկերը արցունքոտ՝ չէր աւրուէր մէջս, այնչափ խորունկ գըծուած, բայց և այնպէս ցցելու համար զայն հոն նորէն իր մերկութիւնովը՝ պէտք էր համանման պարագայ մը կամ ձմրան փփրուտ օր մը զոր, եթէ աչքի գիշերը լուսինով ու զեփիւռով թրթռացող կիսաստուերի մը մէջէն չի տեսնէի անոնց սահիլը պատերուն տակէն ձեռքերնին հացի պարկերով բեռնաւորուած։

Ու ինկաւ նորէն սրտիս ու մտքիս մէջ կայծակի մը շանթող սարսափովը այն ձայնը որ կը դողար հեծկլտալով՝ ըսելէն։

—Մա՛յր, հապա աս մարդուն տղուն ինծի նետած ձիւնէ գնդակը, մուզա՞ը, ականջիս եկաւ, դեռ կը կոտտայ կոր... ո՜ւֆ։

Իւսկիւտար Ա. ԵԱՐՃԱՆԵԱՆ

Այսր անդր

ՕԴԱՊԱՐԻԿՈՎ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Երկրախոյզ Պ. Անտռէ մէկ քանի օրէն օդապարիկով Սբիցպէրկէն ճամբայ կ'ելնէ դէպի Բեւեռ երթալու համար։ Պ. Անտռէ ու իր ընկերներն երբ մարդաբնակ տեղ մը հասնին լուր պիտի ղրկեն իրենց ձեռնարկին յաջողութեանը վրայ։ Առաջին լուրը Շուէտ պիտի հասնի։ Լրագիր մը բաւական դրամ վճարեր է առաջին լուրը ինք տալու համար։ Ուղեւորաց կացութիւնը ճշդուելուն պէս՝ լրաբերը հարկաւ իրարու հետ պիտի մրցին առաջնութիւն ունենալու։ Այդ առթիւ հետաքրքրաշարժ դէպք մը կը պատմուի։ Պ. Անտռէ ասկից առաջ օդապարիկով կատարած մէկ ուղեւորութեանը միջոցին՝ Շուէտէ մեկնելուն օդապարիկը Ֆինլանտիա ինկեր է։ Հեռագիր մը ծանուցեր է այդ ուղեւորաց դարձն առանց մանրամասնութեան։ Բոլոր լրագրաց ներկայացուցիչք Պ. Անտռէի կապանքին նաւահանգստին մէջ, բայց հազիւ իրենց գործն աւարտած էին երբ բազմաթիւ ազգ. սկսան փողոցին մէջ թերթի մը մասնաւոր մէկ թիւը վաճառել, ուր այդ ուղեւորութիւն նկարագրուած էր չորս երկայն սիւնակներու մէջ։ Ժամանակ մը յետոյ կարելի եղաւ իմանալ այդ գաղտնիքը։ Այդ լրագիր լրաբեր մը ղրկած էր Սթօքհօլմի նեղուցին բերանը. լրաբերը նաւուղիղին հետ շոգենաւ մտած և երեք չորս ժամ առեն ունեցած էր Պ. Անտռէի հետ տեսնուելու։ Լրաբերը մինակ չէր. երկու գրաշարներ կային իրեն հետ և գործիներ։ Մինչդեռ Պ. Անտռէ կը խօսէր, իր խօսքերը նոյնութեան կը գրուէին և երկրորդ յարկին մէջ կը շարուէին ու փորձերը կը սրբագրուէին։ Շոգենաւը Սթօքհօլմ հասնելուն կարգ մը կապաւէր. շարուած էջերն անմիջապէս տպարան տարուեցան ուր ամէն բան պատրաստ էր և մասնաւոր թիւն անմիջապէս տպագրուեցաւ։

ՋԱՐԻՆ ՋՐՕՍԱՆԱՒԸ

Ռուսիոյ Նիքօլա կայսրը Քօբէնակի մէջ շքեղ զբօսանաւ մը շինել տուաւ, որ հրաշալի կերպով կազմակերպուած է երկաթ ուղեւորութիւններու համար։ Կայսերական գերդաստանը մտադիր է երկար ատեն այդ զբօսանաւուն մէջ մնալ։ Գլխաւոր ճաշասրահը կրնայ վաթսուն հոգի պարունակել։ Այդ սրահին միջնորմերը գեղեցիկ քանդակներով ու մոզաիքներով զարդարուած են. պատին վրայ նկարուած են ռուս գեղցիներ՝ գաւառային զանազան տարազներով։ Կահ կարասիները ռուսական ոճով շինուած են։ Ապակեպատ ճեմելիքէ մը կերթցուի նաւուն յառաջակողմը։ Մասնաւոր պատուհաններէ կերեւին մեքենաները, որք մեծ խնամով շինուած են և ժամը քսան մղոն արագութիւն ունին։ Խոհանոցն ամենէն սիրուն մէկ մասն է զբօսանաւուն։ Միջնորմերը յախճապակիներով զարդարուած են և գետինը ծածկուած է իտալական մօզաիքով։ Զբօսանաւը պիտի լուսաւորեն ելեկտրական 1,100 լապտերներ։

ՀԵԾԱՆԻՒԻ ՎՐԱՑ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ

Նիւ Ճէրսէի մէջ վիպական ամուսնութիւն մը կատարուեր է։ Պ. Մորի Սթալ, Նիւ Ճէրսէի զօրարանակի հրամանատարին որդին, ամուսնացեր է դեռատի դաստիարակուհւոյ մը՝ Նէթի Մօրիսի հետ։ Ամուսնութիւնը կատարուեր է խնձորենիի մը տակ, ուր երիտասարդը այդ աղջկան ձեռքն ուզած և սա ալ հաւանած էր։ Երիտասարդն ու աղջիկը հեծանիւով գացին խնձորենիին տակ և հոն հեծանուորդի հագուստով ամուսնացան քաջօքեայ։ Թէեւ հեծանիւով միզրպատանի ուղեւորութիւն մը պիտի կատարեն, սակայն օդին գէշութեանը պատճառաւ ստիպուեցան Բէնսիլվան երթալ երկաթուղիով։ Օդին գէշութիւնը բաւական հակառակ եկաւ Պ. Սթալի որ Նիւ Եօրքի մէջ հեծանիւի մեծ վաճառական մէր և որ իր այդ տարօրինակ ամուսնութեամբ ուզած էր ռէքլամ մը ընել իրեն։

ԿԻՆ ՀԱՇՈՒԱԿԱԼՆԵՐ.—Կիններու և աղջիկներու համար Բարիզի առեւտրական վարժարանին մէջ հաստատուած հաշուակալութեան ձրի դասախօսութեանց մրցանակաբաշխութիւնը կատարուելով նախորդ շաբթուն, գաղթային նախարար Պ. Լըպօն, որ կը նախագահէր, բանախօսութիւն մը արտասանեց որով մասնաւորապէս կը բացատրէր թէ ի՛նչ կարեւոր տեղ մը գրաւելու սահմանուած է կինը՝ ֆրանսական գաղթավայրերուն մէջ։

* *

ՎԱՆՔԻ ՎԱՃԱՌՈՒՄ.—Բարիզեան թերթերը կը ծանուցանեն թէ Սաքռէ—Քէօռի հաչակաւոր վանքը տասը միլիոն ֆրանքի ծախուեր է ընկերութեան մը որ զայն քանդելով՝ տուներ պիտի կառուցանէ Պուլվառ տէզ Ինվալիտի երկայնութեամբ։

Ն. Ժ. ՊԱԹԻՍԹԱ ՔՕՆԵԱՔ

Ն. Ժ. Պաթիսթա քօնեաքը, որուն ծանուցումն հրատարակեցինք այս էջին մէջ, իրապէս ամենէն լաւագոյնն է այն քոնեաքներուն որք մինչեւ ցարդ պատրաստուած են Յունաստանի մէջ։ Իր բնական անուշահոտութեանը և կազդուրիչ յատկութիւններուն շնորհիւ մինչեւ իսկ կրնայ մըցիլ եւրոպական ընտրելագոյն քոնեաքներուն հետ։ Բազմաթիւ վկայութիւններ զորս տուած են երեւելի բժիշկներ, համալսարաններու բրոֆէսորներ և հիւանդանոցներու տնօրէններ, կը հաստատեն մեր այս ըրածը։

Աթէնքի կանանց հիւանդանոցին տնօրէն և համալսարանին ծննդաբերութեան բրոֆէսոր Պ. Քոնսոլաս, Յունաստանի նաւատորմին ընդհ. քննիչ բժշկապետ Պ. Լաքուտաքիս, Ազգ. համալսարանին ախտաբանութեան ուսուցիչ Պ. Հասիօթիս, Աթէնքի Էւաքէրանս հիւանդանոցին տնօրէն Մ. Մերքուրիս, համալսարանին ջղաբանութեան ու մոլեգին հիւանդութեանց բրոֆէսոր Պ. Քադասարաս, Աթէնքի հիւանդանոցին վիրաբուժական ճիւղին տնօրէն Պ. Քուզօլէոն և Ջաննի հիւանդանոցին ախտաբանական ճիւղին տնօրէն Պ. Հօյտաս միաբերան կը յայտարարեն թէ յիշեալ քոնեաքը ամէն մասամբ և գործածութեան դարւն քով լաւագոյնն է։ Տարրալուծումով ապացուցուած է որ զուտ խաղողէ շինուած է. միշտ կրնայ գործածուիլ իբրեւ զօրացուցիչ, ախորժելի համ ունի և ստամոքսը չի գրգռեր։ Ոսկրներու և քրոնիք հիւանդութեանց մէջ իբրեւ դեղ յոյժ օգտակար է, ուստի այն անձինք որ սովոր են այս ըմպելին գործածելու, կը հրաւիրուին այս քոնեաքէն խմել։ Վերոյիշեալ հիւանդանոցներուն մէջ այս կազդուրիչ ըմպելին գործածուած է և ընդհանուր գոհունակութեան արժանացած իր տուած նպաստաւոր արդիւնքին համեմատ։

Այսչափ անկեղծ վկայութիւններ լսելէ յետոյ անկարելի է չը համոզուիլ թէ այն պատուական ըմպելին իրաւ զուտ խաղողէ հանուած է, ու հետեւապէս ունեցած է բոլոր այն նպաստաւոր ու օգտաւէտ ազդեցութիւնները զորս այնքան նշանաւոր անձինք կը յայտարարեն, ճշմարտութիւնն ըսած ըլլալու համար միայն։

Ուրեմն, քանի որ հրապարակին վրայ այժմ կը վխտան խարդախեալ ու վնասակար քոնեաքներ զորս առանց գիտնալու կը գործածենք, պէտք չէ՞ որ հանրային առողջապահութեան տեսակէտով իսկ փութանք այսպիսի անվնաս և կազդուրիչ ըմպելի մը միայն գործածել։

Միակ ներկայացուցիչն է Թուրքիոյ, Ռումանիոյ, Ռուսիոյ համար Տ. Կ. Տեաբինօքիս, Կեդրոնական մթերանոցն ի Ղալաթիա, Զիւլֆարի փողոց, Թիւ 23։ Մասնաճիւղ, Բալըգ Բազարի փողոց, Բերա, Թիւ 9։

ՌՈԲԷՐԴ ՔՈԼԷՃ

Սոյն Քոլէճ, հաստատեալ կայսերական Բարձր Իրատէով, կազմակերպեալ է Եւրոպեան ու Ամերիկեան նոյնօրինակ հաստատութեանց նման, ունենալով նշանաւոր դասատուաց կաճառ մը, որով կը կառավարուի նաեւ ընտիր եւ յաջողակ ուսուցիչներ՝ Հայերէն, Բուլկարերէն, Գաղղիերէն, Գերմաներէն, Յունարէն եւ Թրքերէն լեզուաց համար։ Ունի զրատուն մը, իբր 6000 հատորներէ բաղկացեալ, երկրաբանական, հանքաբանական, կենդանաբանական եւ բուսաբանական հաւաքածոյներ, եւ բնագիտական, Տարրաբանական, Բնախօսական եւ այլ բազմաթիւ գործիներ։

Քոլէճին նպատակն է ժամանակիս պահանջմանց համաձայն բարձրագոյն կարգի կրթութիւն մը տալ իրեն դիմող երիտասարդաց. նոր տնօրէնութիւնք եղած են բնական գիտութեան դիւրութիւններ ընծայելու համար։

Ռոպէրդ Քոլէճի մէջ աւանդեալ գրական եւ գիտական ուսմանց լեզուն Անգլիերէն է. սակայն իւրաքանչիւր ուսանող պարտաւորեալ է ուսանիլ իւր մայրենի լեզուն եւ պատմութիւնը։ Հայերէն լեզուի եւ դպրութեան համար գծեալ է ուսման կատարեալ ընթացք մը որուն պիտի հետեւի իւրաքանչիւր հայ ուսանող։

Հաստատութեան քարաշէն եւ հոյակապ շէնքերը կառուցեալ են ի Ռումէլի Հիսար, Վոսփորի Եւրոպեան կողմը գտնուող բլրոյ մը վրայ, որոյ դիրքը Վոսփորի ափանց վրայ գեղեցկագոյնն եւ ամենէն առողջարարն համարեալ է։

Քոլէճին յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի սեպտեմբեր 1/13ին։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել առ Տեսչութիւնն որ ի Ռումէլի-Հիսար։ 574 6—24

ՏՕՔԹԷՕՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԵՒ ԾՆՆԴԱԿԱՆ

ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Կալաթա կամուրջին դէմը Թիւ 7

546

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, Յուլիս 18/30 1896

Անուանակն.	Վճարեալ	Թուական	Անուանք Արժեթղթոց	Ընթացիկ Գիներ	
100			Քնս. Սէրի A 1%	64	50
100			» » B	31	—
100		1881	» » C	21	10
100			» » D գոցուած	20	25 1/2
400			» » D բացուած	20	15
100			» » D միջօրէ	20	11
100		1870	Ռում. Երկ. գոցուած	93	50
Ֆր. 500			» բացուած	91	—
			» միջօրէ	90	50
20	10	1890	Օսմանիէ 4%	79	15
22	11	1869	Քրէտի ժէն. Օթ.	7	24
10	5	1872	Օսմ. Օթ. Ն. է. Վ.	3	34
140	140	1878	Լաւրիումի	51	—
500	300	1889	Անատոլուի Երկաթուղիք (Բժթ.) 5%	606	50
500	500		» (Պրթ.)	315	—
20	8	1882	Թրամուէյ (Բժթ.) 5%	7	37 1/2
500	500		» (Պրթ.)	490	—
500	200	1883	Օսմ. Ռէժի	14	—
1.40	1.40	1892	Օսմ. Սիկարէթ 6%	1	25
11	5 1/2	1893	Օսմ. Ապահովգ. Ընկ.	4	50
500	500	1882	Ջրի Ընկ. Տէրքոս	385	—
			Քաղաքներու արժեթղթոց գիներ	483	—

ՕԹՈՒԼԱՆՑ (Փրիմ) DԻ ՎՐԱՅ	Օ. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	5	15
1 ամսուան համար	—	—
1 օրուան համար	2	75
Ռըբոր	—	—
Կանխիկ (Հէվալէսիզ)	—	—

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	20
Փարիզ »	Ֆր.	23	95
Վիէննա 8 օրուան	Ֆիոր.	10	90
Պերլին չէք	Մարք.	18	45

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 ղրշ.էն	110	02
20 Ֆրանքնոց	87	19
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Քրիմիզ	51	08
Բուպլ Զէլթաղրամ	8	58
Մէճիտիյէ	108	11
Մանր արծաթ	103	10
Մէթալիք	98	10
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի Պէքօ.	17	20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 30 Յուլիս			
Քոնսոլիտ Օսմ. B Կնիկ.	Ֆր.	——	—
» » C »	»	19	30
D (Բացուած)	»	——	—
D (Գոցուած)	»	18	05
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	94	—
Բրիօրիդէ	»	112	—
Մաքսային Պարտաթուղթ	»	450	—
Օսմանլըէ	»	347	—
Ռէժիի Բաժնեթուղթ	»	316	—
Պանք Օթոման (անուանկն.)	»	525	—
Ռանթ Ֆրանսական 3%	»	101	30
» » 4 1/2%	»	105	50
» Իտալական	»	87	25
Քրէտի Լիոնէ	»	770	—
Քրէտի Ֆոնսիէ	»	——	—
Քոնդուար տ'Էսքոնդ	»	——	—
Սուէզի Բաժնեթուղթ	»	——	—
Եգիպտական Միացեալ	»	526	50
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	175
ՎԻԷՆՆԱ 30 Յուլիս			
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆիորին	48	—
Օսմ. Ռէժի	»	156	—
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ ի տես		120	10
» Փարիզի	»	——	
ԼՈՆՏՈՆ 30 Յուլիս			
Քոնսոլիտ Օսմանեան A	Ա. Ո.	64	50
» » B	»	81	—
» » C	»	19	—
D (Բացուած)	»	——	—
D (Գոցուած)	»	18	75
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4% Երշխւրեալ.		——	—
» » 1894 3 1/2% Եգպ. Հրկ.ով		——	—
Պանք Օթոման (վճարեալ)	»	11	03
Այտընի Երկաթուղի	»	11	75
Միացեալ Եգիպտական	»	104	25
Առանձնաշնորհեալ	»	——	—
Անգլ. Քոնսոլիտէ	»	113	37
Պուլկար. Փոխառ.	»	——	—
» » Նոր 6%	»	94	50
Ռանթ Հելլենական 5% 1881	»	30	50
» » 5% 1884	»	30	50
Փոխանկ. Փարիզի վրայ 3 ամիս		25	325
ՊԵՐԼԻՆ 30 Յուլիս			
Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի	Մարք	——	—
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	99	50
Անատոլուի Երկթ. 1/4 Պրթղ.	»	——	—
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս		20	330
» Փարիզի » 3 ամիս		——	—
Մակեդոնիոյ Երկաթուղի		——	—

ՏՕՔԹԷՕՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԻՐԱԲՈՅԺ, ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

(Հաստատեալ յամին 1852)

Նորահնար գործիքի մը միջոցաւ ամենատասոնիկ ցաւած ակռաներ, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ։ Կատարելագործեալ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր, եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականին, դէմքի ձեւաւորութիւն (ըստ տարիքի), ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։ «Ակորիթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ Թմբեցուցիչ դեղերու, եւ նորահնար անցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Թիւ 396 Մեծ Փողոց Բերա, (Եանիքի գարեջրատան վրայի յարկը ճիշդ Զապուբենանց դէմը)։

Գաւառցիներու յաճախորդը կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը Թիւ 1 Նոր բացուած Խըլսօվէլի փողոց ամէն օր։

Տ. Գ. Հաւասարելու համար Եւրոպայի եւ Ամերիկայի առաջին կարգի Ատամնաբուժներուն ժամերը կիրակի օրն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին Բերայի գործատեղւոյն։ 410

ԴԻՒՐԻՆ ԵՂԱՆԱԿ

Ֆրանսերէն ընթերցանութեան եւ զրուցատրութեան

Պատրաստեց

Յ. Թ. ՀԻՆԴԼԵԱՆ

Դպրոցական յառաջիկայ վերամուտին առթիւ Յարգոյ տեսուչներու եւ դաստիարակներու ուշադրութեան ու քննութեան կը յանձնուի այս նոր քերական-ընթերցարանը՝ որ մանկավարժական ընտրելագոյն մեթոտով կը սորվեցնէ ֆրանսերէն ընթերցանութիւն։

Բայց ինչ որ մասնաւոր առաւելութիւն մը կուտայ այս նոր երկասիրութեան, սա է թէ՝ տղայն A, B, Cն ճանչցած օրէն՝ խրազնական (Կուէնեան) մեթոտով պիտի վարժուի նաեւ զրուցատրութեան։

586 ԳԻՆ 2 ՂՐՈՒՇ 1—15

ՏՈՔԹ. ԹԱՇՃԵԱՆ Մասնագէտ եւ ուսուցիչ ներքին հիւանդութեանց կայս. բժշկական վարժարանի։ Հիւանդ կընդունի Պանճէ Գաբու Մէրհամէթեան դեղարան եւ Դատըքէօյ Քուշ-Տիլի ճամբէքի իւր տուն. որոշ օրեր եւս ժամ։ 585

Օ ԼՈՒՎՐ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

194, Բերա փողոց, 194

ԼԻՔԻՏԱՍԻՈՆ 17/29 յունիս, երկուշաբթիէն սկսեալ վաճառանոցին մէջ գտնուած ամեն նիւթերու վրայ։

Պ. Ն. ԹԻՊԵՐԻՈՒՍ, ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՏԷՐԸ

Օ ԼՈՒՎՐ կը ծանուցանէ արգոյ հասարակութեան ինչպէս նաեւ իր բազմաթիւ յաճախորդներուն թէ նկատելով որ եղանակն արդէն առաջացած է եւ շատ մը նիւթեր բոլորովին սպառած են, որոշած է ամեն ապրանքներուն վրայ մեծ ու իրական զեղչ մը ընել։ Շատ մը նիւթեր պիտի վաճառուին աւելի քան 50% զեղչով։ Այն բազմաթիւ լիքիտասիոններէն չէ զորս շատ անգամ չարաչար ի կիր կառնուն մայրաքաղաքիս մէջ։ Օ ԼՈՒՎՐին վաճառատունը պարզ այցելութիւն մը պիտի բաւէ համոզուելու համար թէ իրաւ խնդիրը «մէկ հատիկ առիթի» մը վրայ է ուրմէ անշուշտ պիտի փութան օգտուիլ Բերայի տիկինները։ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ԿԱՆԽԻԿ 15—15

Դերձակ վաճառական

ՓԷՇՏՄԱԼՃԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Պահճէ-գաբու, Համիտիյէ Թիւրպէսիի ճիշդ դիմաց Թիւ 21

Ճաշակի տէր անձանցմէ գնահատուած այս դերձակ-վաճառատունը, որ երկար ատենէ ի վեր հաչակ հանած է իր ծախած կերպասներուն ազնուութիւնովն ու կարած հագուստներուն վերջին ձայն ձեւաւորութիւնովը, հասարակութեան աւելի եւս օգտակար ըլլալու եւ իր յաճախորդներուն ամեն նորաձեւութեան համեմատ հագուստ կարենալ հագուեցնելու համար, Փարիզեան եւ Անգղիական վաճառատուններուն հետ կնքած պայմանագրութիւններովը, թէ զոյնի եւ թէ զործուածքի մասին առաջին անգամ հրապարակ ելած նորաձեւ ապրանքներէն միշտ ճոխ հաւաքածոյ մը կը պատրաստէ։ Իր վաճառատան մէջ պաշտօնավարող դերձակներէն իւրաքանչիւր մասնագէտ է իւր ճիւղին մէջ, որոց գլուխը կը գտնուի Պազար Մկլիքէքի նախկին Մազաստարը Մ. Պլաթ։

Ջերմապէս կը յանձնարարենք այս վաճառատունը, ճաշակի տէր անձանց։

558 9—48

Արմատական բուժում հիւանդութեանց

ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Ելեկտրական—մագնիսական սարուածներ մանեէթս—կալվանիք՝

Գլխացաւերու, յօղացաւերու, ջղացաւերու, կաթուածներու, ջղային տագնապներու, շնչահեղձութիւններու, հազերու, արիւներթութեանց, կանանց հիւանդութիւններու եւայլն բուժման համար։ Հրաշալի ախտաբուժական համաճարակներու. իր գործածութիւնը ծանօթ է և դիւրին, ազդեցութիւնը անհաւանալի տեւական։

Գին 30 ղրուշ մէկ հոսանուտի

» 60 » երկու »

չըթայով մը։

Ընդհ. կեդրոնատեղի Տըքթ. Մաքրիի քով, Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, և ամեն դեղարաններու մէջ։ 551 16—36

ԲԱԶԷ

ՄԵԾ ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՊԱՏՐԱՍՏ

ԵՒ ՉԱՓՈՒ ՎՐԱՑ ՀԱՆԴԵՐՁԻՑ

Կ. Պոլիս, Մահմուտ Փաշա, Ապուտ Էֆէնտի

Նէնի Զարըը, Թիւ 5, 6

Վաճառատունս պատիւ ունի ծանուցանել ազնիւ Հասարակութեան թէ՝ ի վիճակի է հայթայթել անմրցելի գիներով թէ՝ պատրաստ և թէ չափու վրայ հանդերձեղէններ։ Տնօրէնութիւնն՝ սերտ յարաբերութեան մէջ լինելով Ֆրանսայի ամենէն լաւ գործարանաց հետ, կարողացած է ի ձեռին ունենալ ազնիւ չուխայներու ստուար քանակութիւն մը որ հրապարակի վրայ ծախուած պատրաստ հանդերձեղէններու ցաւալի վիճակն և ազնուութիւնն իսկոյն կը պարզէ լաւ գիտողին։ Գերման-Աւստրիական կեղծ պատրաստութիւններէ խորշած, միայն զուտ բուրդ Ֆրանսական, Անգլիական և Պէլճիքական լաւ ապրանքներ տեւական ընտիր գործածութեամբ պատրաստել և աժան գներով ծախել, այս եղած է վաճառատանս նշանաբանն։ Հրապարակէն չուխայ գնելով, պատրաստ զգեստ ծախելու ճգնող վաճառատուններն այցելելէ առաջ, կը խնդրուի անգամ մը դիմել մեր վաճառատուններն ալ։

Վերջին գին. Թիւր 2 ղրշ.

540 19—100

ԻԼԱՆ

ՉԱՐՇՈՒԻ ՔԷՊԻՐ ԹԱՄԻՐԱԹ ՔՈՄԻՍԻՕՆԸ

Չարշուի քէպիր թամիրաթը ուհտաըընտա պէհճօմյեն թամիրաթընըն միւպաշըրըէթ օլունան, Սէֆէրճեի, Սորդուճի վէ Բուպիէ խանլարը աահաալը էմլաքընտան հիսսէլէրինէ խասպէթ իյլէնէն մէսարիֆը թամիրիեէյի թէէսիյէ իյլէմէկլէր հագգընտա Չարշուի քէպիրտէ քեաին տիւքքեանլար աահաալը էմլաքընա խուլէճէ մուամէլէնին այնի մուամէլէ իմրա խուլաեսի վէ մուսատտագ խարիթալար իւզէրինտէ չէրաիթը ինշաիյէ մուճիպինճէ ամէլիեաթը տէվամ օլունմասը իշին բուխասաթ իհա գըլընտը. օլմագ իյէ միւրաճաաթ վուգուընտէ վէ իքաէյի խուլոքյինտէ տէվարի նէզարէտէ միւթէէսիր օլմագ իւզրէ իսպու բուխասաթնամէ իհա գըլընտը։ 2—3

ԻԼԱՆ ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամէ էրզաք անպարը իչին լիւզումը օլուպ միւպայեա օլունմագ իւզրէ աչըգ ուսուլ մէզգէր միւնագասայա վազ օլունան 3000 սանտըգ կազը իթալյա թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ուսումիյէ տայիրէսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 21 1—3

Գալըն ինկիլիզ քէթէն պէզի արշընը ճէտիտ 6000 պէհէր արշընը ճէտիտի 6 ղրշ. 10 փարա Պէյքօզ Պալէվրախանէ անպարընա, գալըն ինկիլիզ քէթէն պէզի արշընը ճէտիտ 3000 պէհէր արշընը ճէտիտի 5 ղրշ. 20 փարա Սարրաճխանէ անպարընա, գալըն ինկիլիզ քէթէն պէզի արշընը ճէտիտ 2800 պէհէր արշընը ճէտիտի 4 ղրշ. 20 փարա էլպիսէ անպարընա, գալըն ինկիլիզ քէթէն պէզի արշընը ճէտիտ 6000 պէհէր արշընը ճէտիտի 4 ղրշ. 20 փարա մույթապ ֆապրիգասընա, բիրինճ պապալը թիմուր գարիօլա ատէտ 400 պէհէր զրէհէյի ճէտիտի 1 ղրշ. 10 փարա, թիմուր գարիօլա աեազը ատէտ 400 պէհէր զրէհէյի ճէտիտի 1 ղրշ. 10 փարա։

Մէզգիւր անպարլար իչին միւպայեա օլունմագ իւզրէ մէզգէր միւնագասայա գօնուլան պալատէ մուհարրէր քէթէն պէզի վէ սայիրէ ֆիյաթը մուրաջգամարը իլէ թալիպլէրի եօգտէլէրինտէ օլուպ թէմմուզըը բուումինին 23իւնճիւ կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասալարը իճրա օլունարագ մէզգիւր կիւնտէ գարարը գաթիլէրի վիրիլէճէկինտէն իթալյա թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ուսումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 22 1—3

ՓՇՈՐ ՊՐԱՈՒ

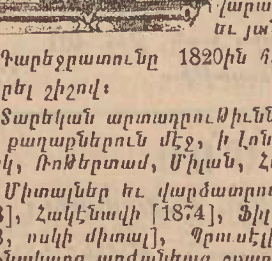

Միւնիխ, Պավիէռ

Հայթայթիչ Գերմանիոյ կայսր ու Բրուսիոյ Թագաւոր

Վիլհէլմ Բ.ի

Պաւիերայի զարեջրոտ, Կ. Փշորի զարեջրատան

Առեւտրական Խորհրդական

Աւստրիոյ-Հունգարիոյ Թագաւոր կայսեր եւ Պաւիերայի

խնամակալ իշխանին

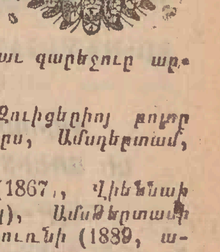

Առաջնակարգ զարեջուր Պաւիերայի, ուրիշ ամեն զարեջուրներէն զեր ի վեր, բոլորովին զուտ, համեղ եւ զովարար ըմպելիք, ամեն եղանակներու յարմար, ծանուցուած ու յանձնարարուած նշանաւոր բժիշկներէ կողմէ։

Գարեջրատունը 1820ին հաստատուած է. ինք առաջինն եղաւ որ 1854ին սկսաւ զարեջուր արտածել շիշով։

Տարեկան արտադրութիւնն է 600,000 հեկտոլիտր։ Կեդրոններ Գերմանիոյ եւ Զուիցերիոյ բոլոր մեծ քաղաքներուն մէջ, ի Լոնտոն, Փարիզ, Հավր, Ռուէն, Պրուսէլ, Լիէժ, Անվէրս, Ամստերտամ, Հաակ, Ռոթերտամ, Միլան, Հռոմ, Վիէննա, Նիւ-Եորք եւ այլն

Միտայներ եւ վարձատրութիւններ՝ Միւնիխի [1854], Քէօլնի [1865], Փարիզի (1867), Վիէննայի 1873], Հալէնվիի [1874], Ֆիլատելֆիայի (1876), Նիւրէնպէրկի [1882, ոսկի միտալ), Ամստերտամի 1883, ոսկի միտալ], Պրուսէլի [1888, ոսկի միտալ եւ պատուոյ վկայագիր], Մելպուռնի (1889, առաջնակարգ արժանեաց շքադրամ պատւոյ յիշատակութեամբ) ցուցահանդէսներէն։

Փշոր Պրաու զարեջուրը կը վաճառուի հետեւեալ զարեջրատուններէ։

Տէմէրքարբուլու եղբարց քով, Բերա, Մեծ-Փողոց, Ռուսական դեսպանատան դէմ, Թիւ 430։

Բոլոր Արեւելքի համար միակ ներկայացուցիչն եւ շիշով զարեջրավաճառողներէ։

«Փշոր Պրաու»

Վիլհէլմ Բայուրա

Բերա Մեծ-Փողոց, 1388 25 Պազար Ալման 378 35—48

Կահեր, ֆանթէզի եւ իտալական պարտէզի փոք կահեր։ Առտնին նիւթեր, խոհանոցի անօթներ, բիւրեղներ, յախճապակի, բեղբոլաշարժ սարուածներ, բեղբոլաւոր վառարաններ, լուացքի նիւթեր, հայելաւոր դարակ, սանոցներ, լամպարներ, ջահեր, ծածկոցներ, սեղանասպասք, մետաղէ նիւթեր, ոսկեզօծեղէն, պղնձեղէն, զեղարուեստական ու պերճանքի նիւթեր, կաշեղէն, [illegible], փաստաթղթի պայուսակ, դրամապանակ, այցաթղթի պահարան, եւ այլն։ Դրասենեակի նիւթեր, Թղթեղէն, ուղեւորութեան նիւթեր, արկղ, պայուսակ եւ այլն։ Զէնքեր, հրետեղէն, [illegible] ֆանթէզի նիւթեր, զոհարեղէն, ծխելու նիւթեր, լուսաւորութեան նիւթեր. մարմնամարզի [illegible], խաղալիկներ, զանազան խաղեր, լուացարան, տուփ, Թռչունի վանդակ, չարքարեղէն, [illegible] ծրագններ, լուսանկարի ալպոմներ, տուփ կառքեր, հակաձեռնականներ, մածէր, [illegible] ապտերներ եւ այլն։ Գաւազաններ, հովանոցներ, արեւանոցներ, զբօսանքի եւ [illegible] հայելիներ, ուղեւորութեան հայելիներ, ձեռագործի ու [illegible] բանհիւսական ծաղիկներ։

ՀՐԴԵՀԻ ՃԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Ա.Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 12 433 000
ՀԱՍՈՑՔ 1895 ՏԱՐԻՈՑ 3,161,300

ՆՈՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆԻՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Ա.Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,671,100
ՀԱՍՈՑՔ 1894 ՏԱՐԻՈՑ 1,245,300

Ընկերութիւնս Պրոյոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած գրաստուական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար դիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած վճասին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՒ Ա.Անգլ. Ոսկի, 500,000 — **ՄԱՐԻԹԱՑՄ** — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Ա.Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ ջոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վասն տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին գիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 կ. սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈՒԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ֆրանսոյ Թագւոր Իգմիր մամուլթընտան վագէթա գրեէյի ճէտիտ 17,000 իւա 20,000 պէհէր գրեէյի ճէտիտի 15½ ղրշ., ամէրիգան կէօնիւնտէն Ֆրանսոյ Թագւոր Իգմիր մամուլթընտան քէօսէլէ գրեէյի ճէտիտ 20,000 իւա 23,000 պէհէր գրեէյի ճէտիտի 12 ղրշ., սպասկ եաղլը քէօսէլէ գրեէյի ճէտիտ 6000 իւա 7000 պէհէր գրեէյի ճէտիտի 15 ղրշ.։

Պէյնճի Օրտուի հիւմայուն խմալթախանէսի իշին Շամը Շերիֆէտ քեհան անապարը մախսուսլանա թէսլիմ օլունմագ իւզրէ մահալլինէ մէվգրի միւնագասայա գոնուլմըշ օյան պարատէ մուրագամ էլ մզգաբար 3 գալէմ քէօսէլէ վէ վագէթա ֆիյաթը մուրագամբոր իւէ մահալի թաւիպը էօխտէսինտէ օլուպ թարիխը իլանէն իթիպարէն 1 հաֆթա խիթամնա գատար պուրաճա տաթի միւնագասաբնա տէվամ օլունճաղընման իթաբնա թարիպ օլանլարն մագամը ալի Սէրասքէրի լէվգիմաթը ումումէվ տայիրէսինէ կէլմէյէրի իլան օլունուր։

Նո. 17 3—3

Մէհիտիյէ զբէլի հիւմայունընտա վագը 1 պպպ պագպպ տիբքեանրընն 312 սէնէտի ադուսթօսը նիհայէթինտէ գօնթրաթօ միւտէյի խիթամ պուլաճաղը ճիհէթէվէ սէնէյի մէրգու